XXIX. évfolyam 6. szám

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA MINDENKINEK

Ragyogsz-e még, égi fény,
Sötét éjszakában?
Tündökölsz-e biztatón
A bűnös világban?
Gyúlj ki újra s hirdessed:
Él az Úr, az Isten,
Irgalommal ránk tekint
Fényesség lesz itt lenn.

Angyalének hangzol-e
Bűnös Bábelünkben?
Békességet hirdetsz-e
Feldúlt kebelünkben?
Oh, zendülj meg s mondjad el,
Él az Úr, az Isten,
Kegyes szava felhangzik
Békesség lesz itt lenn.

Csillagfényes karácsony!

TALÁLKOZÁSOK A KORONAVÍRUSSAL

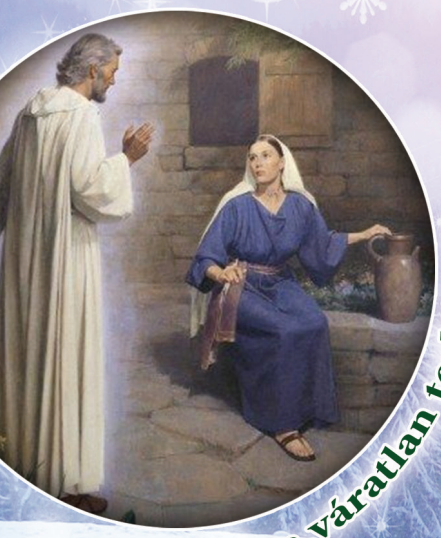

Mária és a váratlan terhesség

PÁL APOSTOL NYOMÁBAN

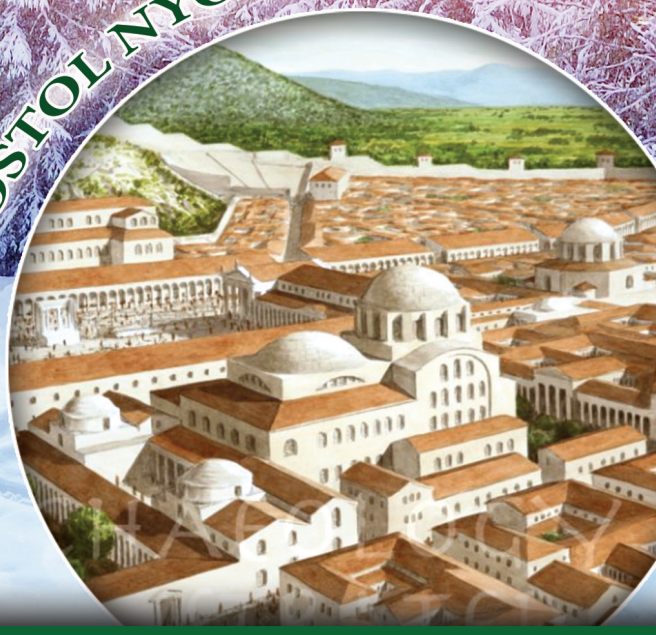

JÉZUSBAN ÉLNI HÁLAADÁSSAL

Zán Fábián Sándor, a Kárpátaljai Református Egyház püspöke

„Mivel tehát már elfogadtátok Krisztus Jézust, az Urat, éljetek is őbenne. Gyökerezzetek meg és épüljetek fel őbenne, erősödjetek meg a hit által, amint tanultátok, és hálaadásotok legyen egyre bőségesebb” (Kol 2, 6-7)

A karácsonyi ünnepkör nagyon sok ember számára már csak az ajándékok körül forog, és nem is gondolnak arra, hogy kivel ajándékozta meg a Teremtő Isten, a Mindenség Ura ezt a világot. Érdekes, hogy a Mikulás ünnep ellensúlyozására Luther Márton volt az, aki karácsonykor ajándékozásra buzdította az embereket. Hogy ezzel felhívja a figyelmet arra, hogy Isten az ő kegyelmével, bűnbocsánatával ajándékozta meg az egész emberiséget.

„Mivel tehát már elfogadtátok Krisztus Jézust, az Urat, éljetek is őbenne”. Pál apostol az Újszövetség korának első éveiben a kolosséiakról azt feltételezi, és arra épít, hogy ők már elfogadták az Urat. Ezen az ünnepen nekünk is úgy kell tekintenünk embertársainkra, mint akik már elfogadták az Urat. Ebben a világméretű zűrzavarban – és nemcsak Európában, és nemcsak a migrációs hullámok, járványok miatt – nagyon fontos, hogy tudatosuljon ezen az ünnepen az emberekben, hogy az Isten adta a Megváltót, a megszületett Jézust. Mi már nemcsak egy kisdedet látunk a betlehemi jászolbölcsőben, hanem a halál fölött győzedelmeskedő Mestert…

Mit jelent Jézusban élni? Talán, ha azt mondom, hogy bűnben élni, ez még közelebb áll az emberekhez, tudják, hogy mit jelent állandóan kötődni a bűnhöz, állandóan szembesülni vele, akár elhallgattatott, akár vádló lelkiismerettel. Azt is tudják, hogy mit jelent szegénységben, betegségben, magányban, fűtetlen lakásban élni... De milyen Jézusban élni? Jó lenne, ha az emberek elkezdenék keresni a választ erre! És nem adnák fel félúton. Nem elégednének meg az ünnep fényével, vagy talán az ürességével, hanem tovább mennének: mit jelent Jézusban élni?! Jézusban élni az én számomra azt jelenti, hogy közösségben élni Vele, azonosulok azzal, amit tanított, amit képviselt. Jézusban élni azt jelenti, hogy benne lenni abban a tudatban, hogy Ő az, Aki által, és Akiben van a bűnbocsánatom, és van az életemnek értelme. Jézusban élni valami nagyon egyszerű, s mégis a legcsodálatosabb dolgot jelenti. Ahogyan az úrvacsorai alkalmakon halljuk, hogy Vele együtt feszíttetünk meg, halunk meg a bűnnek és támadunk fel az örök életre – ez szerintem a legkonkrétabb megfogalmazás.

Ez a Jézusban való élés bizonyos ütemeket is magában hordoz. Azt mondja Pál apostol, hogy gyökerezzetek meg és épüljetek fel Őbenne. Ez azt jelenti, hogy nagyon szorosan ragaszkodunk Hozzá, mint fa a talajhoz, a földhöz, belőle táplálkozunk. A Jézusban való gyökerezés állandó ismeretbővülést is jelent, és megélését a Szentírásnak, az Ő tanításának.

Épüljetek fel Őbenne! Hangzik a felszólítás a kolosséi gyülekezetnek ott és akkor. Ma épülésre szólít bennünket az Isten Igéje. Szétesett közösségek, szétesett családok, szétesett életek, emberi sorsok. Már sokszor „összeszedte magát az ember”, volt úgy, hogy elég jól sikerült. De egészen más felépülni Őbenne. Jézusban, aki Krisztus, felépülni azt jelenti, hogy minden a helyére kerül. Elsőként az énünk, ami olyan sok bajt okozott már. És a kötőanyag sem a régi már az új felépülésben.

A társadalmi kötőanyag az a megbecsülés, a tiszteletben tartás, a becsület, az áldozatkészség. A családi kötőanyag a krisztusi szeretet, ami nem önző, hanem odaadó, segítőkész és megbocsátó. Az egyéni életben a krisztusi jellem, ami össze-, és megtart bennünket a hit erejével és igaz alázatával.

Erősödjetek meg a hit által! Az erősödés azért fontos, hogy másokon is segíthessünk. Csak az tud másokon is segíteni, aki erős abban, ami őt jellemzi, amiben él, amiben hisz. És láthatóvá kell, hogy váljon rajtunk személyesen és a közösségünkön az Isten áldása, az Ő munkája, megváltó csodája. „Hálaadásotok legyen egyre bőségesebb” – ez azt jelenti, hogy lássátok meg, hogy Isten mennyi mindennel ajándékozott meg! Amikor az ünnepben együtt lesz majd a család, akkor ne csak azt az ajándékot nézzétek, ami csomagolva van. Hanem lássátok mögötte az Ajándékozót! A kisgyereket, aki az édesanyjának készített egy kis ajándékot. A gyerek lássa az anyját, lássa az apját, aki az év nagyon sok napján fáradságos munkával keresi meg a kenyeret! És örüljön annak, hogy van családja, és legyen hálás érte, az otthonáért, a békéért, ami még van!

Ez a háládatosság legyen egyre bőségesebb – ez csak akkor érthető meg és akkor élhető meg, ha Krisztusban gyökerezik az ember, Krisztusban él, és valahogy onnan néz ki a világra. Mert onnan, ebből a biblikus, krisztusi értékrendből lehet látni, hogy van miért hálát adni. És ebből következik majd, hogy valamit megoszthatunk. Lehet, hogy valaki az idejét oszthatja meg azzal, akire nem fordítanak időt. Valaki a „van”-ját oszthatja meg – lehet ez egy tálca sütemény lesz. Lehet, hogy többet tehet valaki azért, hogy legyen egyre több gyerek, felnőtt, idős ember életében egy örömjelzés arról, hogy az angyalok valamikor nagy örömet hírdettek: megszületett a világ Messiása.

Én ezzel a néhány gondolattal szeretnék áldott ünnepeket kívánni itt, Kárpátalján, de bárhol a világon, ahol majd olvassák ezeket a gondolatokat.

DR. VICZIÁN MIKLÓS

AZ IGE KÖRÜL

Mária és a váratlan terhesség

Isten teremtési rendjében a házasság egy férfi és egy nő Isten által megáldott, egész életre szóló szövetsége. A gyermek pedig Isten ajándéka, a házaspár szerelmének gyümölcse (Zsolt 127,3). Ajándék, amellyel Isten vagy megajándékozza a párt, vagy nem. Az ajándékot kikényszeríteni nem lehet, de így-úgy pótolni igen, például örökbefogadással. Erre még Jézus is bátorít (Mk 9,37).

Isten ajándékát visszautasítani, eldobni több mint udvariatlanság, megsemmisíteni viszont egyenesen felségsértés. Bűn! Ezért, ha valaki megszüli gyermekét, de lemond róla, odaadja olyannak, aki örülni tud neki, akkor tulajdonképpen továbbadja az ajándékot. Részese lehet más örömének, de a magáéból kimarad. Aki megöli gyermekét – akár még magzati korában –, az a hatodik parancsolat ellen vét. S ebben mindkét fél egyaránt vétkes, a férfi is, akitől a gyermek fogant, és a nő is, aki méhébe fogadta a magzatot.

Ezért is rendelkezik Isten a Tízparancsolat bővebb kifejtésében úgy, hogy ha még a házasságkötés előtt lesznek ketten egy testté, akkor legalább utólag rendezzék házassággal, amit tettek (2Móz 22,15), hogy az esetleg megfogant gyermek családban szülessen meg és nőjön fel. Legyen anyja, és legyen apja!

***

Különleges esetről – egy jegyespár konfliktusáról – számol be Máté és Lukács evangéliuma. A vőlegény – József, aki Dávid király leszármazottja – menyasszonyától értesül arról, hogy bár még nem éltek házaséletet, jegyese áldott állapotban van. Lukács az eseményről írt beszámolóját azzal kezdi, hogy *„Isten elküldte Gábriel angyalt Galilea egyik városába, Názáretbe egy szűzhöz”*, akit Máriának neveztek. Mária úgy mondja el jegyesének a történetet, hogy ez a Gábriel egyszer csak hozzá lépett, megszólította, majd különös híradással folytatta: *„Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevezz Jézusnak. Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának nevezik majd”*.

Mária teljesen ésszerű kérdést tesz fel az angyalnak. Jól tudja, hogy hogyan születik a gyermek, s ő még nem volt férfival, itt valami tévedés lehet. Mikor, kitől lesz a gyerek? Erre az angyal még különösebb kijelentéssel folytatja: *„A Szentlélek száll reád, és a Magasságos ereje árnyékoz be téged… mert Istennek semmi sem lehetetlen”*. Mária engedelmesen tudomásul veszi a kijelentést: *„történjék velem a te beszéded szerint!”*.

Ahogy ezt elmondja vőlegényének, József úgy viselkedik, mint ma is sok férfi. Tudom ugyan, hogy nem én vagyok a születendő gyermek apja, de ezt bizonyítani nem tudnám, a gyermeket vállalni nem akarom, valahogy ki kellene bújni ebből a helyzetből nyilvános botrány nélkül… csendben el kellene bocsátania Máriát. (Megjegyezhetjük, hogy őse, Dávid furfangosabb megoldást eszelt ki Betsabéval kapcsolatban, de neki sem jött be.)

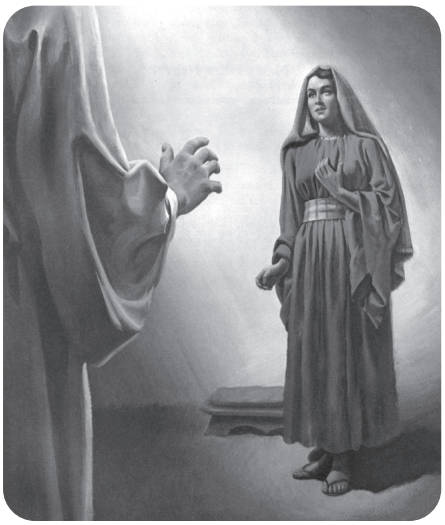

Máté leírásából tudjuk meg, hogy ezután Józsefnek is megjelent az Úr angyala, és megerősítette menyasszonya vallomását. *„Ne félj feleségül venni Máriát, mert ami benne fogant, az a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, te pedig majd Jézusnak nevezed, mert ő fogja megszabadítani népét bűneiből”*. József ezután örökbe fogadta a születendő gyermeket, és házasságot is kötöttek, amelyből további gyermekek származtak. A Biblia név szerint említi Jakabot, Józsefet, Júdást és Simont, de említést tesz húgairól is.

Talán rég feledésbe merült volna ez a különös történet, ha mindaz, amit az angyal kijelentett, csak a születés körülményeire nézve bizonyult volna igaznak. De a született gyermek – Jézus Krisztus – egész életére és váltsághalálára nézve is beteljesült! A Magasságos Fiának nevezték, és ő szabadította meg népét bűneiből.

Karácsonykor Jézus Krisztus közénk érkezésére emlékezünk – tehát nem fenyőünnep, nem a fény ünnepe, nem (úgy általában) a szeretet ünnepe, hanem *„íme, nagy örömet hirdetek nektek, amely az egész nép öröme lesz: üdvözítő (Károli szerint Megtartó) született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában”*.

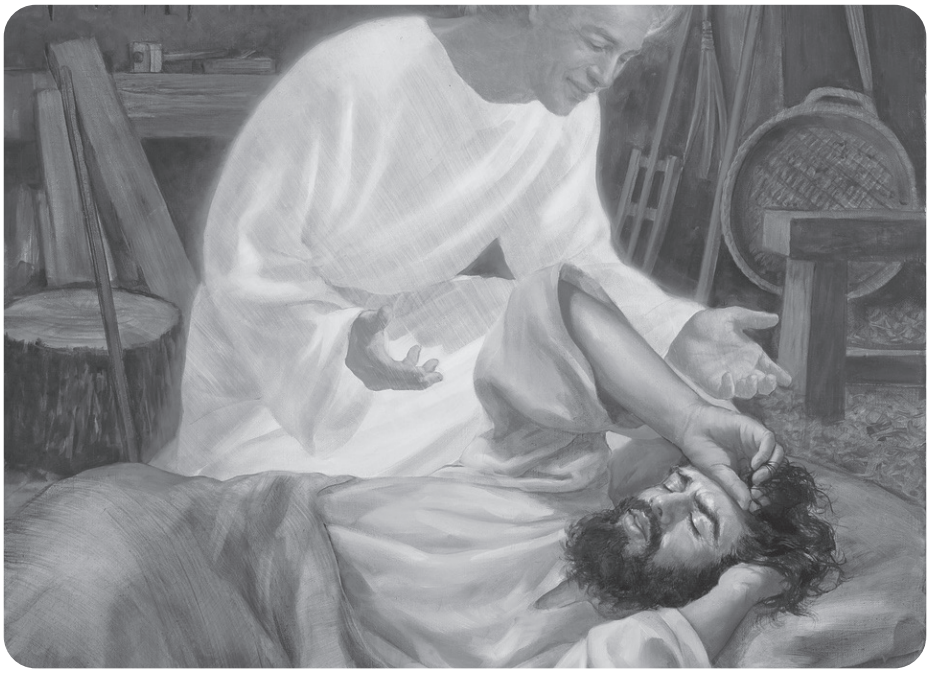

Kis gyermek,
mosolyogsz-e még
Jászol bölcsőcskében?
Szállást vajon vészel-e
Csüggedő szívünkben?
Oh, add, hogy szívünk, szemünk
Most csak téged lásson,
Akkor lészen végre itt
Igazi Karácsony!

ELJÖTTEM, ELHOZTAM NEKED, AMIT KEZEDBŐL NYERTEM

APOSTAGI ZOLTÁN

APROPÓ

„Nagy zálogot kaptunk onnan azzal, hogy gazdagításunkra Krisztus szegénnyé lett, és amikor ő a mennyei gazdagságba emelkedett, küldetett a Szentlélek, hogy szent vágyakat sugalljon szívünkbe.” Augustinus: A türelemről 26.

Milyen csodálatos, hogy ebben az egyetlen mondatban valamennyi nagy egyházi ünnepünk benne van. Hiszen karácsony és nagypéntek, valamint az arra ráfelelő húsvét Krisztusé – nyilván nem feledkezünk meg az adományozó Atyáról sem (Jn 3,16) –, pünkösd pedig a Szentléleké. Krisztus szegénnyé lett, vagy ahogy a Fil 2,7 mondja, *szolgai formát vett fel,* a Szentlélek pedig eljött, hogy templomává tegyen bennünket (1Kor 3,16). Amint látjuk, ez az adott téma szempontjából sem közömbös. A kezdet Krisztusban jelenik meg, de a folytatás a Lélek munkája. Maga a Szentírás is attól szent, hogy sugalmazott. Az inspiráció, a késztetés azonban folytatódik, mégpedig olyannyira, hogy egész bensőnket formálja, alakítja, és így döntő szerepet játszik vágyaink kiválasztásában, végső megfogalmazásában. Miért? Azért – mondja Augustinus –, *„hogy szent vágyakat sugalljon szívünkbe”.*

Most, amikor karácsonyra készülünk, jó, ha nemcsak karácsonyt és húsvétot látjuk együtt – ahogy azt az egyházatyák látták és hangsúlyozták –, de a Szentlélek eljövetelét is hozzákapcsoljuk, mint olyan eseményt, amely nélkül sem karácsonyt, sem húsvétot nem értenénk igazán. Hiszen mindennek célja a megváltás és megszentelés. De mit jelent mindez annak, aki az üdvösséggel nem törődik? Semmit. Ezért kell, hogy legyenek szent vágyaink, ugyanis ezek nélkül sem üdvösség, sem megszentelődés nincs, s ha egyik sincs, akkor a vágyaink még a világ elvárásainak akarnak megfelelni, azokat követik. Ebben az esetben azonban igaz, hogy a vágyaink tűrővé és keménnyé tesznek – ahogy azt már korábban olvashattuk –, de egyben el is távolítanak(?) különítenek Istentől. Milyen türelem az, amely sem mennyországot, sem kárhozatot nem ismer? Nem lehet választ várni attól, akinek kérdése sincs.

De Krisztus elküldte a Szentlelket, hogy beszéljen nekünk mindarról, amit elvégzett, és hogy vágyjuk is azt, és hálából minél nagyobb türelem legyen bennünk. Igen, Augustinus is az evangéliumról beszél. Hiszen mi más, ha nem örömhír, hogy a Szentlélek a számunkra máskülönben elérhetetlen vágyakat a szívünkbe helyezi, és ezáltal, mint megkezdett folyamattal, nem e világból valókká szentel. Így válik valósággá az, amiről Jézus már a főpapi imában kijelentést tesz: *„Nem a világból valók…”* (Jn 17,16). Bár Jézus a megszentelést az igazsággal és az igével hozza összefüggésbe, ugyanakkor az is nyilvánvaló – mert mi másért küldte volna el? –, hogy ehhez a Szentlélek munkája nélkülözhetetlen.

Mindez nagy alázatra kellene, hogy indítson bennünket. Igen, tudjuk, és könnyen ki is mondjuk. Itt azonban többről van szó, mint tudásról és kijelentésről. Vágyra is szükség van, mégpedig bennünk munkált és érlelődő vágyra, hogy legyen türelmünk, amely tud Isten akaratára várni, és Vele együtt alázattal munkálkodni.

De miről is beszélt Augustinus? A türelemről? Jóval többről. Befejezésül hadd hozzam ide az ő szavait: *„Ezeket kellett elmondanom a szeretetről, ami nélkül nem lehet bennünk igaz türelem: mert a jókban az Isten szeretete van, amely mindent eltűr...” (20.).*

A Fővárosi Törvényszék határozata

Budapest, 2020. november 13.

„A bíróság megállapítja, hogy a kérelmező Magyar Református Presbiteri Szövetség (típusa: vallási egyesület, nyilv. szám: 01-09-0000118) jelen végzés jogerőre emelkedésének napjával átalakulással megszűnik. A kérelmező szervezet jogutódja a jelen végzés jogerőre emelkedését követő naptól a Magyar Református Presbiteri Szövetség, mint egyesületi típusú és általános egyesületi formájú jogi személy.

A bíróság megállapítja, hogy a kérelmező közhasznú jogállásának feltételei a 2018-2019. lezárt üzleti évek alapján teljesülnek. A bíróság megállapítja, hogy a jogutód szervezet – a jogelőd szervezet jogállásának folytatásával – közhasznú szervezetnek minősül.”

Köszönet

Dr. Hardy F. Gábor ügyvédnek, Szövetségünk etikai bizottsági elnökének kulcs szerepe volt a jogi megoldás kezdeményezésében (ellentétben a jogutód nélküli feloszlással és új formában megalakulással), de kétségtelenül az egész egy közösségépítő csapatmunka volt! Köszönjük Váczi Gábornak és Szabó Tündének a számos irodai jellegű ügyintézést, dr. Székely Istvánnak a gazdasági háttér biztosítását, továbbá az egész elnökségnek a sokféle támogatását, és küldötteinknek, hogy amikor kellett döntésükkel alapozták meg, hogy egyáltalán kezdeményezhessük a vallási egyesületi státusz törlését, és a visszaalakulásunkat.

Miénk volt a munka, de Istené a dicsőség!

„Jöjjetek, – adjunk hálát – mert már minden készen van!”

dr. Viczián Miklós ügyvezető elnök

DR. GYŐRI ISTVÁN

Drága advent

Az advent az év legszebb része, ha lelki tartalommal töltjük meg. Az advent latin szó, megérkezést jelent, a középkorban a karácsony előtti négy hét neve volt „adventus domini", azaz az Úr érkezése; mi tudjuk, hogy az Úr Jézus érkezéséről van szó. Az adventnek többféle értelme van: emlékezünk, hogy jó kétezer éve Jézus emberi testben eljött a földre, megszületett a júdeai Betlehemben. Várjuk a visszajövetelét, amikor eljön ítélni élőket és holtakat, de arra is alkalom, hogy Jézust szívünkbe fogadjuk, nem csak ünnepi vendégként, ahogy szépen leírta Ady Endre az *Úr érkezése* címmel:

„Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.

Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon,
De háborus éjjel.

És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjúságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom."

A rádióban, tévében minden advent elején elhangzik az a magyarázat, hogy az advent várakozást jelent. Ha várakozás, akkor ajándék- és ünnepvárás, az pedig nem más mint a bevásárlás. Mennek is az emberek vásárolni, senki sem akar lemaradni. Az érthető, hogy a boltosok el akarják adni áruikat. De a nagy, karácsony előtti nyüzsgés már fárasztó. Próbáljunk az ünnepre inkább lelkileg is készülni, ehhez ki kell kapcsolódni. Szó szerint is kapcsoljuk ki néha a tévét, helyette találjunk alkalmat az elcsendesedésre, olvassunk el minden nap egy kis részt a Bibliiából. Ha a családdal is le tudunk ülni, minden igéhez keressünk egy éneket. Így lehet az advent tényleg drága idő, sajnálni fogjuk, hogy vége van, és a családi áhitatok szokását folytatni fogjuk. Javaslom, hogy a négy adventi héten egy-egy evangélium elejét olvassuk naponként kis szakaszokra elosztva!

Első hét - Máté 2,1 - 4,25
Második hét - Márk 1,1- 2,17
Harmadik hét - Lukács 1,1- 4,19
Negyedik hét - János 1,1-1,18

Imádságban kérjünk Istentől lelki világosságot, hogy megértsük az ige értelmét. Sok dolog ismerős lesz, mert adventben és karácsonykor ezeket az igéket halljuk a templomban is, de bizonyára meghallunk olyan dolgokat is, ami addig nem tűnt fel. Máté többször utal az ószövetségi ígéretek beteljesedésére. Keressük ki a vonatkozó igéket, a helyük a Károli-fordításban a sorok között kisebb betűvel, az új fordításban a lábjegyzetben találhatók.

János evangéliuma nem beszél a születéstörténet részleteiről, jellemző Jánosra hogy mindig a dolgok értelmét igyekszik megmutatni, itt is arról szól, hogy Istennek az üdvösségre szóló terve már eleve megvolt, ez öltött testet Jézusban. Így mire karácsonyhoz érünk, ráirányítja a figyelmünket az ünnep igazi lényegére, a titokra: *„az Ige testté lett, és közöttünk lakott"*.

KNOLNÉ TÜSKI GABRIELLA

Karácsonyra készülve?

Sok heti gondolkodás után szomorú szívvel fogalmazom soraimat. Döbbenettel követem a társadalom hihetetlen megkeményedését. Mióta pandémiába került a világunk, olyan gyorsasággal került felszínre emberiségünk önző oldala, alig jutok szóhoz. Az utcán, a boltban ordibáló emberek, a kórházban tapasztalható agresszivitás az egészségügyi dolgozók iránt. Kiéleződő vélemények, gyakran durva vagy elutasító hangnemben megfogalmazva: Én látom vagy gondolom jól. Amit más mond, ahhoz kevés közöm van... Sorolhatnám.

Sajnos hívő, keresztyén körökben is kiéleződtek az elmúlt időben a különböző vélemények, akár a roma kisebbség, az eltérő nemi identitásúak, vagy a menekültekkel kapcsolatos témakörben. Talán nem is az a gond, hogy élesek, kimondottak a vélemények. A gond az, hogy szeretetlen, ítélkezéssel telt vélemények hangzanak el. Ez a szeretetlenség, ami naponta fájdalmasan látható az utcán, híradókban, újságokban, és könnyen beleszivároghat a mi kicsinyhitű szívünkbe is. Talán már bele is szivárgott? Hiszen sokszor öntudattal, kőkeményen, keresztyén kötelességünknek tekintjük a „Nagy Igazságokkal" telt szempontjaink hirdetését. Gyakran nem is vagyunk képesek látni ezt a megszomorító hangnemet életünkben. Miért van ez így? Talán Heródesre hasonlítunk egy kicsit? Kifelé őszintének tűnő kérdések és érdeklődés, belülről félelem, méreg, önzőség vagy ítélkezés irányítják életünket?

Közben egész Európa lassan arról beszél, lesz-e meghitt, családias karácsonyi ünnepünk vagy nem? Nekem ez nem kérdésem. 2020. év vége felé két Igevers foglalkoztat:

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen." (Jn 3,16)

„Az angyal pedig ezt mondta nekik: Ne féljetek, mert íme, nagy örömet hirdetek nektek, amely az egész nép öröme lesz: üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában." (Lk 2,10-11)

Isten a világot szerette. Ezért adta egyszülött Fiát.

Mi is része vagyunk ennek a világnak: a körülöttem létező természet, én, a szomszédom, az idegen, a más kultúrájú, a rokkant vagy fogyatékos. Az is, akit egyáltalán nem értek meg. Az, akivel egyáltalán nem értek egyet. Ismétlem. Isten egyszülött Fiát adta mindezekért.

Az angyali szózatot mindnyájan jól ismerjük. Az örömhír elhangzását. Hiszen Isten szeretete nyilvánult meg azon az éjszakán, amikor az Úr Krisztus született. A szeretete! Karácsony nem a szekuláris, reklámokban és boltokban ordító ‚szeretetünnep'. Nem erre várok. Karácsony a minden sötétséget átható, minden mocskos, durva, megkeményedett, ítélkező emberi gondolat, szeretet nélküli megszólalás és magatartás ellenére érkező világosság. *„A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be."* (Jn 1,5)

A saját szívemben mi az őszinte helyzet?

Egy gyermekének így szól:

Ragyogsz-e még, égi fény, sötét éjszakában?
Tündökölsz-e biztatón a bűnös világban?
Gyúlj ki újra, s hirdessed, él az Úr az Isten,
Irgalommal ránk tekint Fényesség lesz itt lent.

Az ének kérdésként van megfogalmazva, ami mai világunkban jól érthető, hiszen annyi sötétség vesz körül minket. Lehet, hogy akaratlanul is jobban összpontosítunk erre, mint a fényre. De Krisztus világossága sosem múlt el! Ma is ragyog. A kérdés csak az, hogy Krisztus fénye, Isten szeretete és a Szent Lélek kegyelmes jelenléte töltik-e be szívemet? Most, karácsonyra készülve, teszem fel ezt a kérdést. Se koronavírus, se társadalmi változások, sem vélemények, sem saját mivoltom, semmi sem választhat el Tőle, Aki reménységet hozott és hoz ma is, hisz, ezért született. Rakjuk le a jászolhoz, hagyjuk el mindazt, ami megkeményíti szívünket, vagy amitől félünk, mert nem értjük vagy nincs rá válaszunk, és dicsérjük Őt, Jézus Krisztust, Isten érettem, éretted is született Fiát, azért, hogy Krisztus, Megváltónk világossága ma is elűzze a sötétséget életünkből.

Áldott ünnepet, ünneplést kívánok, szeretettel.

DR. BÉKEFY LAJOS

CSILLAGFÉNYES KARÁCSONYT

Ezredévek Jézus-vágya, Szabadító utáni fohásza szólalt meg *Bálám* profetikus beszédében, aki a Felségestől, a Mindenhatótól, Izrael Istenétől, és a mi mennyei Atyánktól jövő ismerettel, látással jövendölte meg a személyes csillag-karácsonyt: *„Látom őt, de nem most, szemlélem, bár nincs közel. Csillag jön fel Jákóbból”* (4Móz 24,16-17). Milyen szentséges és titokzatos pillanatot élhetett át Péter apostol, aminek hatására leheletfinoman és mégis egyszerűen fogalmazott erről: *„felvirrad a nap és felkel a hajnalcsillag szívetekben”* (2Péter 1,19). És ott ragyog ez a soha le nem hulló különös lelki sarkcsillag, örökké létező csillag a Biblia utolsó oldalán is: *„Én, JÉZUS...VAGYOK a Dávid gyökere és új hajtása...a FÉNYES HAJNALCSILLAG”* (Jelenések 22,16). Igen, e HAJNALCSILLAG JÉZUS, a Szabadító Üdvözítő, a világ Megváltója végtelen csillagágyát földi kőbölcsőre cserélte azon a különös, érthetetlen, *csak a megváltás kegyelmi logikájával és az üdvözítés szükségszerűségével igazolható éjszakán. Jött, mert szerette ezt a világot mint Atyja tulajdonát, s nem akarta bűn okozta sorszúzó pusztulásban hagyni.*

Akik hisznek Őbenne, azoknak Istenhez feldobogó, Őérette repeső, Hozzá szárnyaló szívet adott. Érző szívet. Eljött, hogy valóban új világ és új világtörténelem kezdődjék el az engedetlenség és a halál völgyében, a megváltottak új embersége és emberisége.

Azoké, akiknek egyetlen fehér zászlóján csak ennyi áll éjjel izzó, nappal világló betűkkel felírva: JÉZUS. JEHÓSUA. SZABADÍTÓ. Egyedül Ő az, Aki ma is olyan új világot hoz lelki szemeink elé, s ennek megvalósítására késztet, amelyben az ember nem lesz a mesterséges intelligencia által megvezetett modern rabszolga (Sören Korsgaard), vagy a kibernetikai világ digitális falanszterébe, esetleg világbörtönébe zárt lény, akit legyőztek értelme és keze alkotásai.

S nem is olyan világot, amelyben az emberisten boldog semmittevéssel és élvhajhászással múlatja bibliai korra hosszabbított napjait (Yubal Harari). Hanem olyan világot őriz meg számunkra és épít velünk együtt, amelyben a fenntarthatóság, a jövő alapja továbbra is az SDG, az Isten dicsőségének szolgálata és a szeretet egyetemes egyensúlyteremtő ereje lesz (Chr. Stückelberger).

Olyan világot, amelyben nem gyújtják fel és nem robbantják szét a betlehemi istállót stilizáltan megjelenítő modern templomokat, nem ölik meg a Mindenható szolgáit, s nem fog globális félelemjárványt az emberiségre zúdítani semmilyen tervezett vagy természetes vírusjárvány. Mert Jézus neve mindig és mindenkor ugyanazt jelenti: Szabadító. Digitális világbörtön-félelmektől, világjárványokból, az emberisten önpusztító gőgjétől és önfelszámoló hedonizmusától. Mert Ő az, Akinek nevében megtanultak és tudtak az egykori és a mai embertelen hatalom keresztyénüldözése közben a római és a birodalmi amfiteátrumban hitvalló eleink puszta kézzel oroszlánok elé állni, kettéfűrészelést, töredelmeket vállalni. Akinek nevében és hitével szembe énekelték a hatalommal Rómában és a mindenkori Rómákban a győztes szelídek énekét.

Ők azok, akik nem alkudoznak a Sátán seregével sehol és semmikor ezen a világon. Ők azok, akik csillagfénnyel jelzett, átszegezett kezű, töviskoronás Királyukról szőttek gyönyörű hálafohászokat az első századok szír és egyiptomi pusztai remetéiként, akik felnézve a tenger magas égre, mindig látták a Feltámadott Isten-ember csillagát ott ragyogni szívük és homlokuk fölött. És jöttek, jönnek, és sorra jönni fognak azok, akik értelmükkel és hitükkel egybefont ismeretet és áhítatot ajándékoznak a világnak a történelem vér-, és könnyzuhatagos századaiban a Kárpátok alatt is. Talpalatnyi hazát, házat, egyházat, és mély, igazi boldogságot.

A mögöttünk maradt 20. században ők voltak a betlehemi csillagszívűek és csillagszeműek, akik az Igazság hatalmában hittek, s nem a hatalom igazságaiban, melyek sok évtizedes hazugsághalmazt és szemetet hagytak az emlékezetünkben. Református őseink génjeinkben túlélő példáikkal, emberkincsekkel a maguk helyén és idejében, szeretteinkkel, akik nem a temetőkben pihennek, hanem bennünk élnek.

Akik ezt is ránk hagyták: *„Csak egyedül Jézus, csak egyedül ő, Csak egyedül Jézus, csak egyedül ő”*. Bárcsak az utánunk következők is énekelhetnék ezt, míglen a földi karácsonyok egyszer végleg és visszavonhatatlanul átfordulnak örök örömmé, a színről-színre látás gyönyörűségévé.

Végtelen és teljes karácsonnyá, a megszabadítottak Jézust magasztaló, az üvegtenger melletti szent ünnepévé. Az Ő nevéért – áldott karácsonyt!

LUTHER KARÁCSONYI GONDOLATA:

„ISTEN EREJÉVEL A MÁZSÁS TEHER KÖNNYŰ, MINT A SZALMASZÁL – NÉLKÜLE MÁZSÁS SÚLY A SZALMASZÁL IS”

KARÁCSONYI GONDOLATOK KÁRPÁTALJÁRÓL

A 2020-as év elején senki nem gondolta volna, hogy mindannyiunk életébe váratlanul olyan időszak köszönt be, amelyről azt fogjuk mondani – nem szeretem. Ez a koronavírus-járvány időszaka. Nálunk, Kárpátalján (ismerve az ukrán egészségügyet) különösen nehéz ez az időszak. Mind gazdasági, mind pedig szociális oldalát nézve a járványnak, eléggé lehangoló az itteni kép. Van azért valami jó is, mégpedig az, hogy mindezidáig megtartott bennünket az Úr.

Hogy mit jelent számomra a járványhelyzet? Ha egy szóban kellene összefoglalnom, akkor ez nem más, mint: „terepgyakorlat". Lehet, hogy furcsán hangzik, de számomra ezt jelenti. A járvány az az időszak, amikor aprópénzre lehet váltani mindazt, amit megtanultunk eddig a mi Urunktól. Kinn a terepen most különösen helye van a Jézusba vetett igaz hitről szóló bizonyságtételnek. Most nem annak van

itt az ideje, hogy hallgassunk róla, hanem annak, hogy megéljük a Belé vetett hitet. A Gonosz nagyon kreatív. Ő azt szeretné, ha tönkremennének az emberek, a családok, a közösségek. Azt szeretné elérni, hogy befelé forduljunk, és bekövetkezzék az, amit Jézus mond, hogy *„… akkor sokan eltántorodnak"* (Mt 24,10). Meglátásom szerint az ő célkeresztjében az üdvösségünk áll.

De mi nem adjuk fel. Tisztában vagyunk azzal, hogy megpróbáltatunk, de soha el nem hagyattatunk. A mi Mesterünk ezt ígérte nekünk.

Igyekszünk megerősíteni az imaközösségeket. Gyülekezeten belül segíteni a rászorulókat.

A Kárpátaljai Református Presbiteri Szövetség 2020-as évi vezérigéjével szeretném az Úr Jézus áldását kívánni mindannyiunk életére. *„Seregek Istene, fordulj hozzánk! Tekints le az égből, lásd meg, és gondozd ezt a szőlőt! Oltalmazd, amit jobboddal ültettél, és a fiút, akit magadnak neveltél! Pusztuljanak el dorgálásodtól, akik fölperzselték, levagdalták! Legyen kezed azzal a férfival, jobbod azzal az emberrel, akit magadnak neveltél! És mi nem pártolunk el tőled. Tarts életben bennünket, és mi segítségül hívjuk nevedet.* (Zsolt 80,15-19)

Testvéri köszöntéssel: *Gyurkó Miklós*, a KRPSZ elnöke

DR. TÓTH JÁNOS

AKARATOS SZERETET

Az adventi készülődés idején bizonyára lesznek, akik felkapják a fejüket a cím olvasásakor, és csodálkoznak a két szó jelzős szerkezetben való összekapcsolásán. Talán illetlennek tarthatják a karácsony szimbólumaként nyilvántartott nagybetűs, a végtelen, az ajándékozó Szeretetnek ezt a nem kifejezetten finom lélekre utaló megjelölését: akaratos! És valóban, a közgondolkodás a szeretet értelmezésében finom érzelmet, harmonikus állapotot, személyek közötti pozitív vonzalmi magatartást jelent, és talán háttérbe szorul az a megközelítés, ami a szeretet megélésére, megvalósítására való alkalmassá válást illeti. Úgy is lehetne fogalmazni, talán keveset foglalkozunk azzal, hogy mi lehet az oka a szeretet-működés nehézségeinek, kudarcainak. Megközelítésünk kiinduló helyzeteként idézzük fel Jézus felszólítását: *„Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást!"* /Jn 13,34/ A tökéletes megvalósítás lehetőségének illúzióját félretéve, tünődjünk el azon, hogyan is működik Istennek az ember iránti szeretete?

Kezdjük az elején. A világ és az ember teremtése, Ábrahám elhívása, a szövetségkötés a zsidó néppel, ennek a szövetségnek a nép időnkénti hűtlensége ellenére való megtartása és a nép megőrzése Isten tudatos, aktív szeretetének volt az eredménye: Isten kezdettől fogva akarta szeretni az embert, s ennek a szerető akaratnak a karácsonyi kiteljesedése a Jézusban testté lett szeretet! Úgy gondolom, nem kérdőjelezhető meg, hogy Isten akarta, hogy működjön ez a szeretet. Nem spontaneitás, nem a kozmikus folyamatok törvényszerűségei voltak a háttérben, hanem Isten emberen túli, cselekvő szeretete. *„Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel, hanem cselekedettel és igazsággal."* (1Jn 3,18) - hivatkozik erre János apostol. S hogy könnyű-e ezt az embernek megvalósítani? Úgy gondolom, semmiképpen, mert ez a fajta szeretet nagyon komplex erőfeszítést igényel, amire Jézus is utalt: *„Szeresd az Urat, a te Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből."* (Luk 10,27) S ebben – úgy érzem – benne foglaltatik az is: akaratoddal szeresd! Úgy döntök, hogy szeretni akarok! Az akarat szerepéről, jelentőségéről sok agykutató tudós is megerősítően vélekedik. Wilder Penfield világhírű kanadai idegsebész szerint „az akarat az ember lelke", William Sadler neves amerikai pszichiáter pedig így fogalmaz: *„Az akarat a pozitív mentális aktivitások eredője, a pszichés döntések és elhatározások összege."* Jézus pedig azt kérdezi: „Akarsz-e meggyógyulni?" /Jn 5,6/ Hogyan szereti tehát Isten az embert? Úgy, hogy megteremtette, szövetséget kötött vele, hűtlensége ellenére megtartotta, s mivel bűnös természetétől saját erejéből megszabadulni nem tudott, Krisztus áldozatában megkönyörült rajta és végtelen kegyelméből az örök élet ajándékát kínálta fel a benne hívőknek (Jn 3,16).

Vajon ezek a szeretet-gesztusok, ezek a szövetség-megerősítő, kárhozattól megmentő ajándékok Isten tervének spontán, automatikusan működésbe lépő mechanizmusai? Nem! Hitem és meggyőződésem szerint Isten szerető akaratának, akarva szeretésének a megnyilvánulásai a bűnös ember felé. S ha Isten Jézus által azt kéri, hogy úgy szeressük egymást, ahogyan Ő szeret minket, akkor nem lehet kétséges, hogy ezt a szeretetet őszintén, igazán, szívünk legmélyéből, meggyőződésből – akarni kell! Csak ez az „akaratos szeretet" lehet hatékony kifejezője és megvalósítója a másik ember elfogadásának, elszenvedésének, segítésének, megbecsülésének. Csak a szeretetnek ez a tudatos akarása segíthet bennünket annak a karácsonyi hálaadásnak az átélésére, ami az Isten-szeretet ajándékában, az Ige testet öltésében látogat meg bennünket. Az idei – sok szempontból rendkívüli – Karácsonyra készülésünk buzgó, nem restülő imádságaiban kérjük a Lélek segítségét és erejét ennek az akaratos szeretetnek a megvalósítására: akarva szeressük Istent és akarva szeressük egymást. A bizonytalanságok, a félelmek és veszteségek és a kiszolgáltatottság ködén is átragyogó betlehemi csillag fénye pedig adjon reménységet és örömet, vágyakozást arra, hogy igazi találkozásunk legyen a megszületett Megváltóval!

A Presbiteri Szövetség nevében **gratulálunk a Békéscsaba Egészségügyéért kitüntetéshez**, amelyet Békéscsaba önkormányzata adományozott *dr. Tóth Jánosnak* áldozatos, sokrétű munkája elismeréseként.

KARÁCSONYI KÉPESLAP ZILAHRÓL

Bármilyen sajátos is az idei advent és karácsony, mind a magunk, mind a testvérünk hitbeli növekedése, lelki töltekezése, üdvössége a fontos a zilahi reformátusok részére idén is.

Keresztyén életünk nem sablonos, de szükséges benne a rend, a kialakult szokás, ami mindig megtelik igei tartalommal. Rendje van imádságomnak, igeolvasásomnak, bibliaórára és templomba járásomnak, a hétköznapoknak, vasárnapoknak, ünnepeknek – adventnek, karácsonynak. Nyilván vannak renden kívüli alkalmak is, amelyekkel Isten épít. Hitéletünk rendjében kialakult a lelki táplálkozásunk és ez nagymértékben megadja azt a biztonságot, hogy nem szakadunk el Istentől, közösségtől.

Ezt a rendet fordította fel a járvány, legalábbis ami a közösségi alkalmainkat jelenti. Mindenki saját tapasztalatából tudja, hogy hány közösséget építő és egyéni hitéleti növekedést szolgáló alkalom elmaradt.

A felfordított rendben sok minden áttolódott az online térbe – vasárnapi istentisztelet, reggeli áhítat, bibliaórai foglalkozás, kátéoktatás. Nem tudom azt mondani, hogy ez jó vagy rossz, hanem hogy más. Tény, hogy sokkal több emberhez eljutott az ige,

és sokkal több jó lelki táplálékot keresnek az emberek. Erre építhetjük adventi készülődésünket is.

Több emberhez eljutott az ige. A Zilahi Református Nagytemplomban évtizedek óta tartunk hétköznap reggeli áhítatokat, amin egyre kevesebben vettek részt a járvány előtt. A járvány kirobbanásával elkezdtük élőben is közvetíteni az áhítatokat és naponta több százan kapcsolódnak be élőben az igehallgatásba Zilahról és számtalan más helyről. Sajnos a templomban kevesebben vagyunk, de a vasárnap is közvetített istentiszteleteket is sokan követik. Sok fájdalmunk, gyakori tehetetlenségünk mellett hálára indít az, hogy sokkal több emberhez eljut az ige. Nyilván az online tér nézettségi mutatói nem kell megszédítsenek.

Adventi készülődésünk, karácsonyi ünnepünk egyik fontos szolgálata az kell legyen, hogy minél több emberhez eljuttassuk az igét. Tovább is fontos ügyünk az, hogy mit üzen Isten a gyülekezetnek, hogyan üdvözül az én népem.

Több jó lelki táplálékot keresnek az emberek. Testvéreink közül többen elmondták, olyanok, akik eddig is rendszeresen éltek az igével, hogy sokkal több igehirdetést hallgatnak, mint eddig és örömmel tapasztalták a hitbeli növekedésüket. Nagyon sokan, akik eddig csak alkalmi igehallgatók voltak rendszeresen igével táplálkozó emberek lettek és ez eltölti örömmel az életüket.

Adventünk másik fontos ügye, hogy egyénileg még több jó lelki táplálékhoz jussunk növekedve a kegyességben. Tovább is fontos ügyünk, hogy mit üzen Isten nekem, hogyan üdvözülök én. Isten hitbeli növekedésünket, majd később, a közösség javára is fogja használni.

Bogdán Zsolt lelkipásztor
Zilah-Fenyvesi Református Gyülekezet

MIT JELENT NEKEM 2020-BAN KARÁCSONY?

Dr. Szabó Zsolt: Idén rendhagyó karácsonyunk lesz, más, mint azok, amelyeket megszokhattunk. De talán azoknál jobban fog hasonlítani az első karácsonyhoz. Ha el nem rontjuk bosszankodással, elégedetlenkedéssel. Máriának sem jutott olyan szülés, amilyet talán magának elképzelt. Mégsem zúgolódott. Isten áldott feladatot bízott rá, a legnagyobbat, amit anya elképzelhet. Jézus nem azt nézi, hogy az otthonunk, ajándékraktárunk, éléskamránk készen áll-e az ünnepre. Hanem azt, hogy a szívünk készen áll-e. Ő kész bárhová beköltözni, ahol ajtót nyitnak neki. Nyissuk meg előtte szívünk ajtaját, akárhogyan áll az ünnepi készülődés. Figyelmeztessen bennünket, hogy kétezer éve sem voltak sokan készen befogadni őt. Te kész vagy-e ajtót nyitni, ha kopogtat, még ha nem készültél is el azzal, amivel fogadni, netán lenyűgözni, elkápráztatni akartad?

Margit István: Karácsony táján az embereket óriási vásárlási láz keríti hatalmába, válogatás nélkül vesznek meg mindent, ami az útjukba kerül. Otthon a háziasszonyok végkimerülésig sütnek-főznek, mások keresztül-kasul utazzák az országot, hogy találkozzanak szeretteikkel. Általában így zajlik napjaink emberének az ünneplése, és tegyük szívünkre a kezünket: olykor egy kicsit a miénk is. És most ebbe rondít bele a tomboló koronavírus-járvány. Ugyanakkor lehetőséget nyújt arra, hogy Isten mindennél nagyobb ajándékára figyeljünk: arra, amit elküldött nekünk az ő Fiában, Jézus Krisztusban!

Apostagi Zoltán: A lélek karácsonya az Úrtól függ, s amikor Ő megérkezik, akkor van karácsony. Minden más csak vallásos népszokás. A koronavírus csak ezt veheti el. Jézus ma is megérkezik azokhoz, akik Vele akarnak lenni.

Számára nincs karantén! Imádkozom, hogy ez a lelkület hasson át mindnyájunkat.

Farkas Márta: Békében tűrtem eddig a karantént, a korlátozásokat, mindent. De tegnap bejelentette a lelkészünk, hogy vasárnaptól vissza kell térni az online istentisztelethez. Nem mintha ez valami szörnyűség volna, de karácsony egyik legszebb órája, alkalma, ajándéka a karácsonyi istentisztelet. Most videón lesz? Ez bizony nem az igazi... De sebaj, majd készülünk a húsvétra...

AUGSBURGI KÉSZÜLŐDÉS

„A TI SZELÍDSÉGETEK LEGYEN ISMERT MINDEN EMBER ELŐTT! AZ ÚR KÖZEL!”

Pál Apostol levele a Filippiekhez fogságban íródott, mégis reménnyel és hittel teli a hangvétele. Hogy is lehetne másképp megtérése, azaz ébredése után? Csak így lehet hitelesen terjeszteni az evangéliumot. Örömmel és hittel. Ezt érezzük a Fil 4,5-ben is.

Az ember nagyon gyorsan fogságba eshet, tudjátok? Ha nem is börtönbe, de fizikai mozgását akár egy járvány miatt is lehet korlátozni, ezáltal a saját otthonában, akár a lelkében záródnak rá a nehéz ajtók. Így érezzük ezt mi is Nyugat-Európában, Augsburgban az elmúlt hetek és hónapok történései kapcsán. A világjárvány miatt nem utazhatunk úgy, ahogy megszoktuk, és vasárnapi alkalmaink sem voltak, lehettek olyan számban, ahogy terveztük. Különösen nehéz, szorongató érzés ez. De a vágy, hogy a megváltó, szabadító Jézus Krisztussal találkozzunk, csak erősebb lett bennünk, felszabadultabban örülünk egymásnak, ha mégis találkozhatunk. Együtt örülünk az Úrban, ahogy Pál kérte. De a járvány miatt hozott korlátozó intézkedések mellett sötét, a keresztyénekre és keresztyén értékeinkre veszélyes magatartásformák is terjednek, lesznek „trendik”, és ehhez a média bizonyos szegmensei asszisztálnak, teret adnak, sőt egyenesen felbujtói magatartással válnak főszereplővé. Templomokban megygyilkolt testvérek vértanúsága lesz szelídségként ismert minden ember előtt, s ők az Atya mellett? fehérbe öltözve szelídülnek végleg bele az örök életbe István és Péter mellett. Ők nem tagadták meg Jézust az emberek előtt, s így Jézus Krisztus sem tagadta meg őket az Atya előtt. Nem ez a cél? Nem erre készülünk? Vagy kemény szavak ezek? Kényelmetlenek, nem lehet erről beszélni, csak bezárkózva, magunkban? Futunk a cél felé, de hol is a cél? Nyugat-Európa megnyitotta határait emberek, csoportok, népek, kultúrák, ideológiák és az őket finanszírozó árnyékoldal előtt. Az évezredek alatt kősziklára épült keresztyénség pedig zsugorodik. Németországban 2019-ben közel 272.000 katolikus és 270.000 protestáns testvérünk hagyta el az egyházat – egy esztendő alatt! Az indokokat nem vizsgáljuk, de ha ennyien lesznek hitehagyottak egy év alatt egy keresztyén kultúrával rendelkező, vezető hatalmi szerepet betöltő európai országban, akkor a tendencia tragikus, főleg az 1Tim 4,1 tükrében: *„A Lélek pedig világosan megmondja, hogy az utolsó időkben némelyek elszakadnak a hittől, mert megtévesztő lelkekre és ördögi tanításokra hallgatnak”.*

Mi azonban előre nézünk. Az 503 évvel ezelőtti reformáció kapcsán és Luther Márton életében is nagy szerepe volt Augsburgnak. A magyar történelemben is szerepet kapott a város, noha a Lech mezőn elszenvedett vereséget országonként máshogy értelmezik, tanítják. Egy maroknyi magyar ajkú, fiatal és nyitott szívű család komolyan gondolta és a mai napig érti Istenünk hívó szavát. A körülmények nehezek, a gazdaság és a politika, a napi történések nem kedveznek hitünknek – gondolhatnánk –, ám Pál apostol szavai a Fil 4,6-ban irányt mutatnak nekünk: „Semmiért se aggódjatok, hanem imádságban és könyörgésben mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt”. Így gyakorolván hitünket, imádkozunk, igét olvasunk, hívjuk egymást, törődünk egymással! Mi lehet nagyobb ajándék Isten kegyelmében az őszinte testvéri szívnél? Az identitás rombolása és elnyomása közben egy kis zöldellő rügy– az elszáradt fügefa helyett reményt és hitet ad, s egyben tükrözi a hovatartozásunkat. Szelídségért, békességért imádkozunk!

Mert *„Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat Krisztus Jézusban.”* (Fil 4,7) Legyetek áldottak, imáinkban emlékezzünk meg egymásról!

Áldás, Békesség!

Varjas Zsolt,
Augsburg

Váczi Gábor: Bizonnyal még idősebb testvéreink között is aligha akad olyan, aki életében valaha is átélt ehhez hasonló évet. Egyéni és családi életünkben, nemzeti és globális méretekben egyaránt átéljük a folyamatosan gyorsuló ütemű változást, fejlődést, s felmerül a kérdés: hová, merre tartasz ember(iség)? Mit hoz neked 2021? Mit hagysz örökül az utánad jövő nemzedéknek, utódaidnak? Az új „élet-, tan- és munkarend” mindnyájunk számára gyökeres változást jelent a korábbi évekhez képest. E sorok írásakor még azt sem tudhatjuk pontosan, hogyan ünnepelhetjük karácsony ünnepét. Tényleg nem tudhatjuk? A kereteket illetően valóban nem, de a lényeg változatlan: *„Lélekben és igazságban” ünnepelhetjük Krisztus Urunknak áldott születését, mert „Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.”* (Zsid 13,8) Az evangélium mindörökre „új”: az Örökkévaló örökkévalósága valóság! Ennek öröme legyen mindnyájunk bátorítása az ünnepekben s azok múltán is. Ünnepelhetünk egyedül, vagy ünnepelhetünk kisebb családi körben, ám a rendkívüli jogrend, a visszafogottságban megélt családi és gyülekezeti közösségi alkalmak emlékeztessenek minket, hogy *„…nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük”* (Zsid 13,14).

Dr. Békefy Lajos: Három dolgot feltétlenül jelent ez a karácsony koronavírus ellenére is. Igazi, mély örömet, ahogyan a szicíliai szép karácsonyi ének sorát a délvidéki énekeskönyvben olvashatjuk: Boldog idő, áldott idő, Kegyelmet hozó karácsony. Elveszett a világ, Isten adta Fiát! Örvendj keresztyén ez áldáson! – Személyes megmentést, megtartatást életben és halálban, amint a sziléziai evangéliumi költő írta: *„Ha Krisztus ezerszer is születne Betlehembe, De benned nem – örökre elveszett maradsz”.*

Ez legmélyebb, igazi örömünk forrása. – A szent tudomány születését, művelését, ahogyan Bonhoeffer írta:

„karácsony Krisztus Urunk, a világ Megváltójának a születésnapja, és a keresztyén teológia születésnapja is. Hiszen a jászolbölcső ihlette a keresztyén gondolkodást, a keresztyén kultúra foganását, megszületését és nagykorúvá válását – ezt a 2000 éves szellemi-lelki csodát! Amit ha elfelejtünk, saját végzetünket készítjük elő”.

Mindenki ennek a szellemi-lelki csodának a részese, aki olvassa a Bibliát, részt vesz presbiterképzésben, bizonyságot tesz Isten nagyságos dolgairól.

D. SZABÓ DÁNIEL

FAHASÁBBÓL FÁKLYA

HÁLÁS VISSZAPILLANTÁS KÖZELMÚLTUNKRA

Már a múlt évtől kezdődően nagyon készültünk erre a harmincéves jubileumra. A mindennapok araszolásai mellett kezdett betölteni a történelmi távlatok léptékének nagysága. Átéreztük a 20. század elejére visszatekintve, a trianoni szabadrablás éjszakájában fellobbanó – sok-sok reménységben fényt, majd meleget is árasztó – rőzserakás között, hogy az egyik legjelentősebb és legígéretesebb buzgolkodás a Presbiteri Szövetség születése, megalapítása volt.

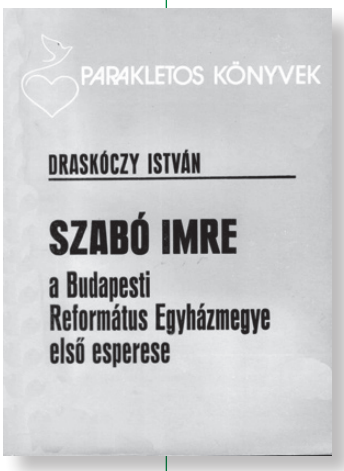

Amikor a rőzserakásból máglyarakás, majd egy-egy megragadott fahasábból fáklya lett, bizonyára nem csupán emberi indulaton múlott. Isten százados nagyságrendű teológus gondolkodók és országos hatáskörre elhívottak szívére helyezte az alapítást és újraalapítást, ahogyan erről a jubileumi év hiteles, méltó, nagyon szép, de szerényen visszafogott kiadásában is olvashatunk. Dr. Viczián Miklós elnökünk munkatársaival együtt jól érezte, hogy legalább a tárgyszerűség mértékéig készüljön el egy dokumentatív anyag, a magunk „értékelését és elismerését" pedig bízzuk az Úrra, az ünnepi közösségi együttlétre, annak légkörére és az olvasóra. Bár az igaz, hogy a beköszöntők így is igen gazdagok és benne a részletek mind Isten munkájára mutatnak.

Bevallom nehéz, a kiadványunkban is fáklyaként ragyogó nevek, sőt az egész egyedülálló nemzedék mellett ismételt hálaadás és tisztelgés nélkül tovább lépnünk, de a lapszámunk lehetőségéért így is köszönettel tartozunk az Úrnak és távoli, közeli testvéreinknek.

Ha egy pillanatra mégis megállunk, úgy Dr. Szabó Imre életműve mellett szabad és kell ezt tennünk, aki a Szövetség főtitkáraként, majd elnökeként is (1948), talán a legelkötelezettebb szervezője és folyamatos mentora, látáshordozója volt a Szövetségnek. S akit nem mindnyájan ismerünk talán, de ő volt az, akinek nem csupán evangéliumi lobogását, de testi élete lángját is kioltani kívánták, sőt részben ki is oltották azzal a brutális deportációval mellyel a „fegyház megyének" nevezett egyházmegye „sarkába" – mindenkitől hermetikusan elzárva kitoloncolták Budapestről.

Ő hangoztatja először (1931 augusztus 30. Országos Presbiteri Konferencia) espereskent, majd egyházkerületi főjegyzőként, hogy *„legyenek presbiteri szövetségek minden egyházmegyében, mert enélkül a Presbiterek nem sokat tudnak egymásról és veszedelmes, amikor ez a testület magára hagyottnak érzi magát"* (Draskóczy István: Szabó Imre a Budapesti Református Egyház első esperese 59. oldal). Egyik dolog, az ő Ravasz László püspök úrral való nagyon szoros baráti és testvéri együtt munkálkodása, és egy másik, hogy a Szövetséggel kapcsolatos írásbeli megnyilatkozásainak külön, hálás kiadást kellene szentelnünk.

A mai napig nyúló, s Isten kegyelméből még részben élő örökségünk tehát rendkívül gazdag, s ennek hálás és csendes ünneplésére kértük és kaptuk meg a Zsinati Székházat is. S ebben a készülődésünkben az Úr megengedte, hogy három rendkívüli esemény történjen: leégjen a Kollégium és benne az irodánk, reánk tört a koronás vírusos járvány, s közben kiderült – mely azóta széles körben ismertté lett -, hogy a Fővárosi Törvényszék meglepetésszerűen átminősített a civil szervezeti állapotunkból vallási egyesületté. Ennek pedig ajándék voltát nem mindnyájan és nem egyformán ismertük és ismergetjük fel, függetlenül az azóta részünkről lefolytatott eljárásoktól és visszarendeződéstől.

De miben is áll ennek a törvényszéki határozatnak a számunkra és egész Egyházunk számára megjelenő ajándék volta? Abban, hogy egy felelős döntéshozó (vagy testület) úgy ítélte meg, hogy mi „civilek", laikusok, presbiterek vállalt szolgálatunkat úgy töltöttük be, hogy az megfelel egyházunk egyetemes papság szerinti követelményeinek, elvárásának is.

A kapott ajándék további vonása, hogy az Úr szabaddá tett attól a kísértéstől, hogy mi magunk tegyünk önmagunkról fölöttébb bizonyságot, hanem rá bízta ezt a Fővárosi Törvényszékre s nekünk csak szabad volt azt a felismerés után köszönettel tudomásul venni, és még közelebb éreznünk magunkat Anya Szent Egyházunkhoz, „minden tiszta a tisztának" páli lelkülettel (Tit 1,15).

És hogyan lett ez a határozat egész Zsinatunk és Egyházunk számára is áldássá? Úgy, hogy ahogyan a reformációtól fogva még a legáldottabb belmissziói, ébredési alkalmakkor, sőt a saját egyházunk külső politikai befolyás és nyomás alá került vezetőségének üldözése idején sem merült fel soha a kiszakadás gondolata senkiben, sőt inkább megsirattuk azokat, akik megrontott magatartásukkal kitaszítani akartak, s közben magukat zárták ki Isten népe, Egyházunk közösségéből. Nekünk pedig a váratlanul megszületett abszolút jogi lehetőség idején, nem a szívünkig, de még a fülünkig, agyunkig sem ért el ilyen gondolat. Így ez a helyzetünk élő példává lett ismételten azoknak a világot járó vezetőinknek, akik óva intik mindenütt a szakadásra hajlamos, nem magyar református egyházakat: „Ne tegyétek!". Továbbá annak a milliónyi testvérünknek, akik ugyanebben kaptak megerősítést újból, és végeznek továbbra is kapcsolataikban szép szolgálatot – olykor még szomorkodva is – a hűség dolgában.

Végül egyetlen kérdést szabad és kell még feltennünk a hely szorításában: hogyan érezzünk és gondoljunk azokra a Testvéreinkre, akik más megközelítésben mérlegelték az említett esetünket? *Úgy hiszem, sőt hisszük és valljuk:* ***Szeretettel!***

Ha az Úrtól – kegyelemből – hosszabb életidőt kapunk, az Úr tanított és folyamatosan tanít arra nézve, hogy *munkatársainkat, számos szolgáló Testvérünket* soha ne csupán személyükben, hanem abban a több nemzedékes kapcsolatrendszerben szemléljük, melynek indulása visszavezet minket a szülőkig, nagyszülőkig, s a velük való egyházi szolgálatokig és imaalkalmakig. És így a szívünkben, szemléletünkben a mai fiatal vagy középkorú munkatársak felé családias érzésekkel is fordulunk, figyelembe véve, hogy ők sem a 2. Világháborút nem élték át, és nem voltak részesei, de még szemlélői sem lehettek a forradalomnak. Nyilván a nagy ébredést és annak megtaposását sem ismerhették közvetlenül. Életidejük mértékéből következik, hogy ők meghatározóan „egy szűkebb térben", a „mában" élik az életüket, – melyet Isten számukra is naponta növel – mi és a Szövetségünk pedig a mában is, de a nemzedékekben is folyamatos átélésben. Ez nyilván nem a mi érdemünk, hanem érthetetlen kegyelemből kapott felelős élethelyzetünk.

Az ebből adódó különbözőségekre és azok feloldására nézve pedig a Helvét Hitvallásunk és az Ige közvetlenül így tanít: „Mindenek felől jót reméljetek!" … *„Egymást különbnek tartván ti magatoknál"* (Fil 2,3) és *„Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!"* (1Kor 16,14). Így imádkozzunk egymásért és kívánjunk mindnyájunk számára áldott és békességes ünneplést!

Soli Deo Gloria.

DR. HUSZÁR PÁL

VALLOMÁS A PRESBITERI SZOLGÁLATRÓL

„A vezetésben bevált presbiterek kétszeres megbecsülést érdemelnek: elsősorban azok, akik az igehirdetésben és a tanításban fáradoznak.” (1Tim 5, 17)

„legeltessétek Isten közöttetek levő nyáját, ne kényszerből, hanem önként, ne nyerészkedésből, hanem készségesen!” (1Pt 5, 2a.)

Miként minden egyházi tisztség, a presbiterség is szolgálatot, alázatos, örömmel vállalt, hűséges szolgálatot jelent. Akkor töltheti be hivatását, ha valóban alázattal, örömmel és önmagunk odaszánásával vállaljuk. A presbiteri konferenciákon tarott előadásaim egyik emléke, hogy hallgatóim valamiféle szent borzongással hallgatták Pál apostolnak Timóteushoz írt üzenetét. Talán az sem túlzás, ha megütközésnek nevezem a fenti idézet által hallgatóimban kiváltott hatást: *Presbiter és igehirdetés? Presbiter és tanítás? Ezt hogy várhatná el tőlem bárki is?* Rögtön hozzá szoktam tenni, hogy az egyetemes papság elve sem kívánja minden presbitertől a szószéki szolgálatot. Igaz, meg sem tiltja, mégis kevesek élnek ezzel a lehetőséggel. Az kétségtelen, hogy nekünk, presbitereknek a hit dolgában élen kell járnunk gyülekezetünkben, ahogy szép énekünk mondja, legyünk *„a három-egy Istennel már itt a Földön egy!”* (392. dicséret)

Meggyőződéssel vallom, hogy Krisztus Urunk missziós parancsa – *„menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet”* (Mt 28,19) – minden egyháztagunkra vonatkozik, teljesen függetlenül attól, hogy van-e teológiai végzettsége, visel-e bármilyen egyházi tisztséget. Nyilván mások a lehetőségeink, nekünk, presbitereknek az legfontosabb feladatunk, hogy Isten országa építésében a magunk lehetőségeivel, a magunk eszközeivel segítsük lelkipásztoraink tevékenységét. Ez nem feltétlenül a megszólalást, a tanítást jelenti napjainkban. Néha persze azt is jelentheti, ha például egy presbiter elkíséri lelkészét egy beteg egyháztag meglátogatására, és ő maga is vált pár igei fogantatású szót a beteggel, máris teljesülhetett ez a kívánalom. Lényegesen nagyobb jelentősége van ennél a presbiter keresztyén életvitelének. Természetes, hogy rendszeres résztvevője az istentiszteleteknek, rendszeresen él az úrvacsorával, családját is krisztusi szellemben kormányozza. Igazából ez utóbbit jelenti az egyetemes papság elve. A presbiter anyagi áldozatokra is kész gyülekezete érdekében, idejét, energiáját sem sajnálja, ha a közösség ügyeivel kell foglalkoznia. Tegye ezt mindenkor örömmel, hiszen kiváltságot jelent Teremtő és Megtartó Istenünk munkatársának lenni!

Egy prédikációban hallottam, hogy a Bibliát nem ismerő embertársaink – sajnos sokan vannak! – a mi életvitelünkből, viselkedésünkből, szavainkból próbálnak a Biblia tartalmára következtetni mondván, hogy a Krisztusban hívők bizonyosan úgy élnek, viselkednek, beszélnek, ahogyan a Szentírás azt előírja. Voltaképpen nem is rosszindulatú ez a feltételezés. Nagy kérdés azonban, menynyire tudunk megfelelni eme elvárásnak. Milyen jó lenne, ha azt válaszolhatnánk, hogy száz százalékig megfelelünk e feltételezésnek.

Napjainkban döbbenetes híreket hallhatunk a valaha keresztyén Európa egyházainak állapotáról. Európa gazdagabb részének lakói – talán éppen a megszokott jólét bódulatában – látványosan tépdesik fel keresztyén gyökereiket, ürítik ki templomaikat, amelyekből múzeum, hangversenyterem, étterem, netán mecset lesz – avagy éppen lebontják őket. Nálunk, itt Közép-Kelet-Európában nem ennyire rossz a helyzet, mi új templomokat építünk, de itt sincs minden rendben. Itt is borús elképzelések keringenek egyházaink jövőjéről. Kétségtelen, hogy bőven vannak ebbe az irányba mutató jelenségek. Mi azonban ne feledkezzünk meg Krisztus Urunk missziói parancsának záró mondatáról: *„és ímé én veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig.”* (Mt 28,20) Tehát egyház lesz Krisztus Urunk visszajöveteléig, de hogy a mi gyülekezetünk, a mi egyházunk milyen lesz, az már a mi tanítványi, presbiteri felelősségünk. Eszerint kell élnünk, cselekednünk, gondolkodnunk és megszólalnunk.

Szeretettel köszöntjük a Magyar Református Presbiteri Szövetség nevében tiszteletbeli elnökünket,
dr. Huszár Pált,
a Magyarországi Református Egyház Zsinatának világi elnökét, a Dunántúli Református Egyházkerület főgondnokát abból az alkalomból, hogy idén október 31-én a ***Károli Gáspár-díjjal tüntették ki!***

FARKAS MÁRTA

IGAZI HŰ MUNKATÁRS
INTERJÚ SZILÁGYI SÁNDORRAL

Mindig elismeréssel tekintettem a komoly teljesítményekre képes emberekre. Komoly teljesítményhez komoly munka kell, komoly munkához sok idő. És csak optimális esetben marad minőségi idő egyébre, például a családra. Épp ezért nagy öröm, amikor régi presbitertársra, sőt, egyéb egyházi tiszteket is ellátó testvérre bukkanok, aki a tetejében sok mindent tett le az asztalra a szakmájában is. Nem úgy bukkanok persze, hogy kilépek az utcára, és összecsapom a kezem, hogy jé, itt egy régi presbitertárs, hanem évek, akár évtizedek óta ismerem, együtt szolgáltunk hol ilyen, hol olyan formában, de soha nem néztem úgy igazán a felszíne mögé. Számomra csak most derül ki, hogy az illető feje tele van mindenféle relékkel, meg huzalokkal, meg fizikai, meg elektronikai képletekkel, de a lelke – ahogy „modernebb" vallási alakulatoknál manapság mondják: a szelleme – tele van hittel. Ilyen ember Szilágyi Sándor.

Sándor arcát, mint az enyémet is, maszk fedi, de alatta ugyanaz az okos, rendszerező, a legjobb értelemben vett értelmiségi hang szólal meg. Először a szüleiről, meg a pályájáról beszélgetünk, annál is inkább, mert a szakmai életrajzából, amelyet igazán figyelmesen előre átküldött nekem, azt szűröm le, hogy felnőtt korának jelentős részét – időbeileg – a műszaki feladatok töltötték ki.

Halljunk hát először a gyökerekről, a családról.

Édesapám korán elveszítette a szüleit, így nevelőszülőknél élt. Kolozsváron szerezte meg jogi diplomáját. A románok bevonulása után azonban menekülni kényszerült. Budapesten sikerült telekkönyvi bíróként elhelyezkednie, ám többször költözött aszerint, hogy hová helyezték. Így születtem én Zalaegerszegen. Engem ott Fekete György édesapja keresztelt. 1944 tavaszán áthelyezték apámat Szegedre, ahol – már járásbírósági alelnökként – elismert jogi

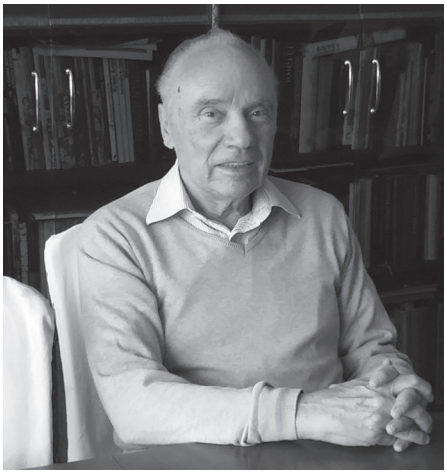

szakember lett. Presbiter volt a Szeged-Kálvin téri Egyházközségben. Anyám családja református, de apám vegyes házasságban született; nagynéném római katolikusok voltak.

Folyt-e, illetve hogyan folyt az otthoni hitélet?

Anyám tanított imádkozni, apám zsoltárokat énekelni. Együtt mentünk templomba, a kor dacára. Pedig nem volt az olyan ártalmatlan időszak, hiszen például a szegedi lelkipásztor, Bakó László „kompromittálta magát", s le is helyezték valami Isten háta mögötti kis gyülekezethez.

Most mesélj valamit a szakmádról, amelyet ugyanolyan kitartással míveltél, mint az egyházi vállalásaidat!

Az ötvenes évek legelején, 15 éves lévén, sokféle elképzelésem volt a jövőre nézve. Érdeklődésem a biológiától a vasutakig terjedt; ez utóbbiakat a nagynéném Új Idők Lexikonában nézegettem nagy odaadással. Lett volna kedvem az orvosihoz is, ám mivel 13 éves koromban édesapám meghalt, mi elég szegényes körülmények között éltünk, a továbbtanulásra nem lett volna esélyem. Aztán édesanyámnak sikerült egy

idő után elhelyezkednie, és erre az időre esett, hogy nagyon kezdett érdekelni a villamosság. Fel is vettek a villamosmérnöki karra, ahol aztán lecövekeltem a gyengeáram mellett. És mivel első év végén kitűnő rendű voltam, kiemelt ösztöndíjat is kaptam: akár a közterületek neve, ez is változott, először Rákosi-, majd Népköztársasági ösztöndíjnak hívták. Mivel témaként nagyon gyakorlatiatlan, azóta teljesen elavult témát kaptam, a diplomámat csak 1960-ban tudtam megvédeni. '59-ben már munkába álltam a Beloiannisz Híradástechnikai Gyárban. Kedves kis történet, hogy egy külföldi partnerünk mindenképpen szeretett volna megismerkedni Mrs Beloiannisszal, tudván, hogy görög partizán férjét kivégezték, és nagy nehezen sikerült csak meggyőzni, hogy a gyár csak a nevét kapta róla, nem az ő tulajdona. Később aztán BHG lettünk. Ott voltam mérnök, és bedolgoztam magam a telefonközpontok áramköri tervezésébe. Aztán a világ átállt az elektronizálásra. Ekkor váltanom kellett: átmentem a Nemzeti Hírközlési Hatósághoz. Azóta is hálás vagyok Istennek, hogy polgári foglalkozásomban azt az ajándékot kaptam, hogy a telefon alapvetően az emberek egymás közti kapcsolatának olyan eszköze, amely legyőzi a távolságokat, a járványokat, személyessé teszi az érintkezést, és én 52 évet dolgozhattam az érdekében.

Szívesen követnélek izgalmas szakmai utadon, ám mégis arra kérlek, térjünk rá életednek a reformátussághoz kötődő vonalához. Az „Életutam" címet viselő írásodban azt olvasom, hogy a Szabadság téri gyülekezetben gyökereztél meg először.

Így van. Ez persze később volt, amikor már Budapesten laktunk, és egy évfolyamtársnőm javaslatára elmentem a Szabadság térre, és bizony ott is ragadtam: megfogott Karsai Dezső lelkipásztor prédikációja. Bekapcsolódtam a gyerekmunkába: akkor még az alagsorban tartottuk a kiscsoportos foglalkozásokat, legalább 8 (!) ilyen kiscsoport gyerek járt oda. Azt is figyelembe kell vennünk viszont, hogy olyan segédlelkészeink voltak, mint Victor István, utána Bolyki János, id. Szombathy Gyula. Volt olyan év, hogy 100 családot látogattam meg. És mindezt lehetőség szerint feltűnés nélkül, hiszen akkoriban nem igazán díjazták az egyházak ifjúsági munkáját. 1973-ig voltam ott presbiter.

Négy évtizede is van, hogy itt éltek Budán a feleségeddel és az immár kirepült két gyermeketekkel, és a Budahegyvidéki Református Gyülekezet tagjai vagytok. Emlékszem, hogy Budahegyvidéken, ha recsegett vagy sípolt a mikrofon, ahogy más baj esetén a mentőt hívja az ember, mi szaladtunk Sándorért, mint egyetlen igazi szakértőért.

Gyerekeinket eleinte Pasarétre vittük, ott is konfirmáltak, de amikor 1986-ban

Nagy Tibor idekerült a Budahegyvidékre, mi is átjöttünk. Ott azóta vagyok presbiter. A missziói bizottság elnöke vagyok, de sok mindent csináltam a két kezemmel is. Csak egy példa: amikor ide kerültünk, 4 wattos erősítője volt a gyülekezetnek, és egyszer, amikor Sarkadi Nagy Pál professzor úr prédikált, a szó hevében lecsapta a mikrofont. Utána mindenféle változatot kipróbáltam, nem csak én, mások is, beleértve Szabó István nagytiszteletű urat, de a mai 2000 wattos berendezés sem ura a helyzetnek: a lelkész szavainak egy része a befejezetlen templomtérben beolvad valami dörmögésbe. Szeretném viszont megjegyezni, hogy milyen óriási munkát végzett nálunk a Budahegyvidéken az első átépítéskor Fekete György: ő tervezte a belső elrendezést, és el is készített saját kezűleg több mindent. Nekem a mai templomból eléggé hiányoznak azok az erdélyi fafaragások. Nagyobb lett a tér, ami nagyon helyes, de még nincs szószékünk, nincsenek falikarok…

Gyülekezeti tisztséged változatlanul a misszió?

Körülbelül egy évtizede, igen. Mindig van elég teendő.

A Presbiteri Szövetséghez mikor csatlakoztál?

Amikor Tóth Károly püspök úr támogatásával újra megalakult a Szövetség, engem is odahívott. 14 évig voltam egyházmegyei gondnok. Ez úgy kezdődött, hogy télen elcsúsztam a buszmegálló felé vezető lépcsőn, meg kellett operálni a karomat. Egyszer csak jön hozzám látogatóba Nagy Tibor, és bejelenti, hogy megválasztottak egyházmegyei gondnoknak a Budapest Déli Egyházmegyében. (Jó sok gyülekezet tartozik ide, kissé szeszélyes elosztásban, de ebbe már mindenki beletörődött.) 1999-ben készítettem egy egyházmegyei szabályrendeletet, rögzítve benne az összes gyülekezeti határt. Azóta csak annyit kellett változtatni rajta, hogy a Budahegyvidék szétvált, önállósult a Svábhegy.

Nem kell külön bemutatnom a Presbiter olvasóinak azt a kitartó, fáradhatatlan munkát, amelyet a Szövetségben, és azon belül is különösen a Presbiter című újságunk szerkesztőbizottságában végzel, nem beszélve a sok írásról, ötletről, lektorálásról, utazásról, kapcsolattartásról.

Köszönöm. Nyugdíjasként tényleg így van: a családon, az unokákon kívül az életem jelentős részét a Szövetség és a vele kapcsolatos teendők töltik ki. Bízom benne, hogy nem hiába. Ahogy Pál apostol mondja:

„… legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban” (1Kor 15,58).

PRESBITEREK EGYHÁZUNKÉRT

„Vagy nem tudjátok, hogy igazságtalanok nem örökölhetik Isten országát? … Minden szabad nekem, de nem minden használ. Minden szabad nekem, de nem válok semminek a rabjává.” (1Kor 6,9 és 12)

Pál apostol e kemény szavakkal szeretné megszüntetni a Korinthusi gyülekezetben bekövetkezett „pártoskodást”, szakadást. Az apostol missziói munkája folytán sokan változtatnak az életvitelükön, de a változtatás csupán felszínes, mert alaptalan, mellőzik a fundamentumot, Jézus Krisztust!

A Krisztus nélkül élők pedig, meghasonulást idéztek elő a gyülekezetben. Meghasonultak a Krisztust követők azokkal, akik olyan életet építettek, ami ideig-óráig tart – paráznaság, önteltség, hatalomvágy, gazdagság, hamisság –, és a legkisebb próbatétel elpusztítja őket.

Minden csak Krisztus segítségével történhet, minden maradandó csak a krisztusi alapra épülhet!

Nagy felelősség hárul a ma élő hívő emberekre – *„Mert mi Isten szolgálatában állunk…”* (1Kor 3,9) –, hogy mint munkatársak, mit építünk a megvettetett alapra. Nekünk, presbitereknek és valamennyi „Isten munkatársának”, úgy kell szolgálnunk az egyházat, hogy a bűn, a vírus, a pártoskodás, a szakadás ne férkőzhessen be a gyülekezeteinkbe, ne okozzon megosztottságot, eltávolodást az egyháztól!

Ennek érdekében minden dolgunk és szolgálatunk középpontjában Jézus Krisztusnak kell állnia és Őt kell mindenek elé helyezni!

Pál apostol intelme alapján komolyan kell vennünk, hogy mi, Isten fiai, Krisztus tagjai, semmi módon nem lehetünk a bűnnek, a „paráznaságnak” tagjaivá (1Kor 6,15), tudva, hogy csak egy Urat szolgálhatunk, és nem sántikálhatunk két úr szolgálatában.

Maradjunk meg az Úrban, és *„ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjetek. Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál; és senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is. Az az indulat legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban is megvolt!”* (Fil 2,1-5)

Építsünk Jézus Krisztusra, mint Isten által megvetett alapra, mert csak így lesz tökéletes időt- és bűntálló az építményünk, az egyházunk, a gyülekezetünk, a családunk és mi magunk is!

Isten elé ne a felesleget vigyük, Istennek ne csak a plusz szabadidőnket ajánljuk fel, hanem a javaink legjavát – hiszen mi is kaptuk –, és a teljes időnket, a teljes erőnket állítsuk az Ő szolgálatába! Istennek nem a „fél szívünkre”, nem a néha-néha csatarendbe álló munkatársakra van szüksége, hanem arra, hogy teljes szívünkből, teljes erőnkből szolgáljunk az Ő dicsőségére, Jézus Krisztus által!

Fejlődjünk az evangélium ismeretében, hogy hiteles munkatársai legyünk Istennek a Magyarországi Református Egyházban!

Adja Isten, hogy a presbiteri szolgálatok színvonala növekedjen, a szolgáló presbiterek száma sokasodjon, hogy példamutató szolgálói legyenek a gyülekezeteknek!

Török Csaba Pál s.k.
Debreceni Egyházmegyei Presbiteri Szövetség Elnöke

AZ ÚR SEGÍTŐ ELJÖVETELÉNEK ÜNNEPE

Kálvin szolgálattal ünnepelt, készült és készített fel másokat is az Úr születésnapjára - mert nem a karácsony szót, hanem a születésnap szót használta. Így nevezte karácsonyt: az Úr segítő eljövetelének ünnepe.

MARGIT ISTVÁN

„EZ A LÁNGBUZGALMÚ FÉRFIÚ MEGELEVENEDŐ CSONTOKRÓL BESZÉL"

E szavakkal méltatta Kelecsényi Zádornak a Dunamelléki Református Egyházkerület 1910. évi őszi közgyűlésén elhangzott missziói jelentését Balatoni István, a Protestáns Egyházi és Iskolai Lap tudósítója. A vukovári református eklézsia buzgó gondnokának neve ekkorra már ismert volt az egyházi berkekben. A horvát-szlavón misszió vezéralakjának számított, aki rendkívül sokat tett a Horvátországban élő reformátusság felvirágoztatásáért.

Amikor Szász Károly református püspök vizitációja során 1894-ben Vukovárra is eljutott, 130 református élt itt. Látogatásakor megbízta és felhatalmazta Kelecsényi László uradalmi mérnököt templom építésére. Kelecsényi volt ekkoriban a Vukovári Református Egyházközség főgondnoka. Miután a zsidó hitközség új zsinagógát építtetett, megvásárolta tőlük a bontásra ítélt régi kis zsinagógát. Ezt alakították át később református templommá.

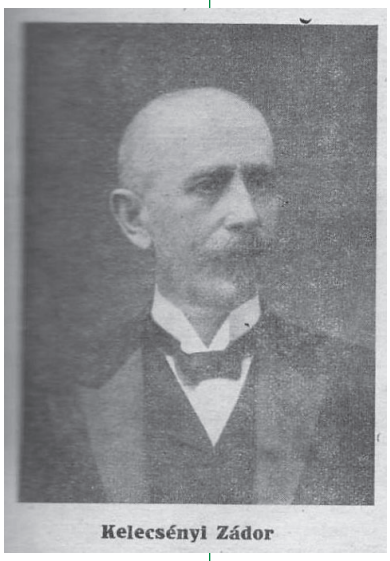

Kelecsényi Zádor

Miután Kelecsényi László 1897-ben elhunyt, a vukovári eklézsia a fiát, Kelecsényi Zádor közjegyzőt választotta meg gondnokká. Az ifjú Kelecsényi azonnal belevetette magát a munkába. Kezdeményezésére 1905-ben áthelyezték Vukovárra a bánovczei (forrói) református szeretetházat, amelyet Keck Zsigmond lelkipásztor alapított 1888-ban. 1912-ben pedig egy nyolcvan gyerek befogadására alkalmas épületet emeltetett fel, ahol a bennlakó gyerekekről négy nevelő és négy lelkész gondoskodott.

Kelecsényi Zádor akkor kapcsolódott be az országos református egyház vérkeringésébe, amikor még királyi ügyészként Eszéken dolgozott. Részt vett azon az egyházmegyei gyűlésen, ahol a szlavóniai egyházak és iskolák nehéz küzdelmeiről volt szó. Arról a sok ezer református lélekről, akik elszóródottan éltek ebben az országrészben, *„kitéve ezerféle kísértésnek és ostromnak, hogy nemzetének és egyházának testéről lesorvadjanak, idegen népek és idegen felekezetek közé beolvadjanak"*. A szlavóniai magyar reformátusság sorsa mélyen megindította, felpattant a helyéről és így kiáltott fel: *„én leszek a védőjük, én leszek a tanácsadójuk, a támaszuk"*. Innentől fogva nem akadt Szlavóniában olyan egyház, olyan iskola, olyan szórvány, amelynek keletkezésében, fennállásában vagy felvirágzásában része ne lett volna.

Neve fogalommá lett errefelé. A hatósági közegek ellenséges érzése folytán sok sérelmet szenvedett horvátországi magyarság bizalommal ment hozzá Vukovárra, mert ő mindenkin igyekezett segíteni. Szívügye azonban továbbra is a kicsiny vukovári egyház volt, amelyre úgy tekintett, mint édesatyjától rámaradt szent örökségre. A kis, kopott régi zsidó imaház az ő buzgósága által szépült református templommá, de építtetett lelkészlakást, iskolát is. Az árvaház pedig tovább bővült és egyre több gyermeket tudtak befogadni.

A feleségével öt gyermeket nevelt fel (egyik leányuk később Ágoston Sándor püspök felesége lett). Felesége nem volt magyar, amikor egybekeltek, még magyarul sem tudott, de magyarrá lett. Aki Zádor úr közelébe került, annak mindenképpen magyarrá és kálvinistává kellett lennie.

1917-ben Kelecsényi Zádor váratlanul meghalt. Tüdőgyulladást kapott, hét napig feküdt lázasan. Bámulatos akaraterejének utolsó fellobbanása volt, hogy halála előtt három napon át próbálta intézni a dolgait. Már-már önkívületi állapotában száz meg száz aktára vonatkozóan, folyamatban levő peres ügyekben adott ki utasításokat, mígnem január 15-én csendesen elaludt. Hatvan esztendőt élt.

A temetésén – amelyről a Pécsi Napló részletes tudósítást közölt – három nyelven öt lelkipásztor búcsúztatta. Többezer ember kísérte utolsó útjára. *„Meghala a Zádor úr, árván maradtunk!"* – sóhajtott fel szomorúan az egyik könnyes szemű kórógyi magyar. Árván maradt a szlavóniai református misszió, árván maradt a szlavóniai magyarság, árván maradt a vukovári református egyház, iskolák, szeretetház, de legárvábban maradt a szerető családja, amelynek ő volt mindene.

1918 novemberében a szerb csapatok bevonulása előtt a szeretetház Mohácsra menekült, üresen maradt épületét idegen katonák szállták meg, berendezését a *„zsákmányoló bizottság elszállította"*. Mohács sem bizonyult biztos menedéknek, Pécs és Baranya kétéves megszállása alatt a gyerekek lassan szétszéledtek a világba. Az ügy azonban nem halt el, 1923-ban Bácsfeketehegyen egy lakóházat vásároltak, ahol újra indult az elhagyott gyermekek gondozása. A kicsiny vukovári eklézsia pedig lassan elnéptelenedett, majd a második világháborút követően végleg meg is szűnt.

Irodalom: Ágoston Sándor: Kelecsényi Zádor. PEIL, 1917. február 4., LX. évf., 5. sz.; gh: Kelecsényi Zádor halálához. Pécsi Napló, 1917. január 19., XXVI. évf., 14. sz.; Molnár Sándor Károly – Szatmári Judit: A délvidéki református misszió 1894-ben. Bácsország, 2016. év, 1-3. sz.

Isten háta mögött

„Azután elveszem a kezemet, és megláthatsz hátulról. Az arcomat azonban senki sem láthatja" (2Móz 33,23)

Ez az Ige Izráel lázadása után hangzik el, mielőtt az Úr felírta volna a Tízparancsolatot az új kőtáblákra. Ez a kép, amikor az Úr hátat fordít Mózesnek, a magyar nép hagyományos képévé vált, jellemezve azt az állapotot, amikor egyes települések lakosai – jó utak, hivatalos szervek képviselete, orvos és megfelelő közellátás nélkül – úgy érzik, hogy róluk még az Isten is elfelejtkezett. Moldova György író az Őrség szegény falvairól írt megdöbbentő szociográfiájának azt a címet adta: „Ha az Isten hátra nézne…".

Elvileg tudjuk, hogy az ország számos vidékén vannak ilyen, a társadalom peremére szorult települések, de talán jobban bele kellene gondolnunk, hogy ott is élnek reformátusok, akik szórvány gyülekezetükben nem minden héten jutnak igehirdetéshez, testvéri szóhoz, az együttérzés kézzelfogható jeleihez. Kormányunk igyekszik javítani testi ellátásukon, de vajon lelki éhségükre kaphatnak-e gyógyírt? Református öregjeink kaphatnak-e vigasztaló szavakat, szerető érdeklődést sorsuk iránt? Ez nem lehet csak papjuk gondja! Presbitereink ne csak anyagi segítséget vállaljanak fel patronált gyülekezetük felé, hanem lelki kapcsolatot is keressenek velük. Ha jó állapotban lévő gyülekezetüknek nem lenne patronálási szolgálata, szorgalmazzák ilyen kapcsolat létesítését; püspökeink, espereseink szívesen segítenek

LŐRINCZ ISTVÁN LELKIPÁSZTOR, MAROSVÁSÁRHELY

SZEMÉLYES TALÁLKOZÁSOM A KORONAVÍRUSSAL

Kedves barátom, Békefy Lajos kérte, hogy egy rövid írásban vessem papírra a koronavírussal való találkozásom eseményeit, tanulságait. Ezzel a dologgal úgy voltam, mint Péter Jézus szenvedéseivel: mentsen Isten, Uram, nem eshetik ez meg véled! Hát én is meg voltam győződve, hogy ez velem nem fog megesni. Ennek megfelelően nem is igen vigyáztam felettébb, mindenkivel kezet fogtam, gyászolókat meg is öleltem. Hogy ezt jól tettem-e, nem tudom eldönteni, bennem az volt, hogy a szeretet nagyobb kell legyen, mint a félelem. Azt se tudom, hogy ha jobban vigyázok, minden előírást pontosan betartok, akkor vajon beleestem volna ebbe a nyomorúságba, s ezt talán soha nem is fogom megtudni. A lényeg az, hogy találkoztam, találkoznom kellett ezzel a vírussal, s át kellett menjek bizonyos testi, de főleg lelki szenvedéseken.

Az első tünet október 27-én jelentkezett. Az irodában ülve hirtelen erős hányinger fogott el, ami igen meglepett, hisz nálam ez nagyon ritka jelenség, utoljára akkor hánytam, amikor pár éve mérgező gombát szedtem és ettünk a Bucsinon. Kirohantam a mosdóba, ott minden erőm elment, annyira, hogy szinte összeroskadtam. Ekkor felkiáltottam az Úrhoz: Uram, könyörülj rajtam, hisz ma két temetésem van, s mi lesz így velem? Az Úr könyörült is, hisz jobban lettem, el tudtam végezni a két temetést. Majd kezdtem érezni, hogy hőemelkedésem is van, szinte folyamatosan izzadtam. Senkinek nem szóltam, abban a reményben, hogy csak elmúlik. De nem így történt. Pénteken már nem mentem be az irodába, mert nagyon gyengének éreztem magam. Szombat este még megtartottam a Reformáció emléknapi istentiszteletet, de már nagyon rosszul éreztem magam, kezdtem szárazon köhögni. A kollégám látta, hogy baj van velem, s azt ajánlotta, hogy vasárnap ne jöjjek templomba, mert látja, hogy nem vagyok jól. Ezt nagyon sajnálom, hisz ezen a vasárnapon köszöntöttek abból az alkalomból, hogy 25 éve szolgálok az Alsóvárosi Gyülekezetben. Szerencsére ezt a szép megemlékezést Facebookon követni tudtam.

Kezdett tudatosulni bennem, hogy koronavírussal fertőzött lettem, hisz egyrészt egyre gyengültem, étvágyam is elment, izzadtam folyamatosan, valamint az orromban megjelent egy nagyon fura, kellemetlen szag, amit semmihez sem tudok hasonlítani. Előtte már elment a szaglás és részben az ízlelés, amik szintén gyakori és tipikus tünetei ennek a nyavalyának. Ekkor már éreztem, hogy a szervezetem minden erejét összeszedve küzd e gyilkos vírussal. A testi tünetek nagyon kellemetlenek, de mégis elhordozhatóak voltak, hisz lélegezni mindvégig gond nélkül tudtam.

Viszont ekkor kezdtek rám törni a félelmek: mi lesz velem, ha helyzetem súlyosbodni fog, mi lesz, ha gépre kerülök, mi lesz, ha meg kell halni? Nagy biztatás volt számomra szombat reggel a Spurgeon áhítatos könyvéből az Ige: nem halok meg, hanem élek és hirdetem az Úr tetteit (Zsolt 118,17). Ebbe az ígéretbe próbáltam minden erőmmel belekapaszkodni. Álmatlan éjszakákon át tusakodtam az Úrral, hogy tartsa meg életemet, ne adjon át a halálnak.

Közben beindult a tesztelés kálváriája. Először főgondnokom azt ígérte, hogy felvisz a Sürgősségire, hogy ott teszteljenek, de egy ottani orvos azt mondta, hogy órákig kell várakozni a covidosok között, s így még több vírust beszívhatok, inkább ne menjek. Ekkor felhívtam a háziorvost, aki azt mondta, hogy felelőtlenség, ha nem teszteltetem magam, így elmentem, szerdán, november 4-én egy közeli magánklinikára, ahol jó pénzért el is végezték, aminek eredménye 30 óra múlva jött meg, de én már szinte biztos voltam abban, hogy pozitív leszek. Valahogy egyfajta megnyugvásként éltem meg az eredmény tudomásul vételét, de ekkor már a tünetek is kezdtek enyhülni, visszajött az étvágyam, elmúlt a láz, s a fura szag is eltűnt az orromból. Éreztem 3 napi tusa után, hogy szervezetem Isten kegyelme által támogatva le tudta győzni ezt a láthatatlan ellenséget. Azóta állapotom javulóban van, még néha izzadok, főleg éjjel, és köhintek néha. Remélem, hogy szép lassan teljesen felépülök, s vissza tudok állni a szolgálatba.

Mit tudnék tanulságként megfogalmazni mindezek után? Mindenképp azt, hogy tartsuk be a szabályokat, mert akkor, ha meg is fertőződünk, nem vádol a lelkiismeret, hogy nem tettünk meg mindent egészségünk megvédése érdekében. Másrészt ne vegyük természetesnek azt, hogy Isten eddig megőrzött ettől a vírustól, minden reggel úgy induljunk a napunkra, hogy imádkozzunk ezért, imádkozzunk, hogy ha lehetséges, őrizzen meg minket ettől a vírustól.

Ebben a helyzetben az ember átéli a teljes kiszolgáltatottságot, hogy életem valóban Isten kezében, ő rendelkezik velem, ő tarthat meg engem. S még valami: hogy életemet megtartotta, még egyszer visszakaptam azt ajándékképpen, azt jelenti, hogy terve van velem. Legyek tehát még hálásabb az életért, az egészségemért, és igyekezzek még odaszántabban Neki szolgálni egész további életemben. Mindenért Istené a dicsőség!

---

ilyen segítségre szoruló kis gyülekezet kiválasztásában. Különösen a mostani járványos időben, amikor a templomok sem nyithatók ki, telefonon, levelezéssel is megoldható sok esetben a kapcsolat fenntartása.

Az Ószövetség népét is nyugtalanította, ha az Úr hátat fordított nekik: „*Ne vess el orcád elől, szent lelkedet ne vedd el tőlem!*” (Zsolt 51,13); „*Ne rejtsd el orcádat előlem…*” (Zsolt 143,7). Istentiszteleteinken gyakran felhangzik az ároni áldás: „*Ragyogtassa rád orcáját az Úr…*” (4Móz 6,25). Arcát valóságosan csak Jézus életében láthatták: „*… hogy felragyogjon előttünk Isten dicsőségének ismerete Krisztus arcán*” (2Kor 4,6), és bíztató az ígéret az idők végezetére: „*… és látni fogják az Ő arcát*” (Jel 22,4).

A hátravetettség azonban azt is lehetővé teszi, hogy megláthatjuk: Ő előttünk jár életünkben és a történelemben, és követhetjük, mint Izráel népe a tűzoszlopot. Kereshetjük az Ő szándékát és céljait, amelyek meglátása olyasmi, mintha megpillanthatnánk az Ő arcát. Imádkozzunk lélekben az Igére éhező testvéreinkért és keressük a kapcsolatot velük!

SzS

Túrmezei Erzsébet

HA NEM TESZEK SEMMIT SEM

Most nem sietek,
most nem rohanok,
most nem tervezek,
most nem akarok,
most nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.
Most megnyugoszom,
most elpihenek
békén, szabadon,
mint gyenge gyerek,
és nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.
S míg ölel a fény
és ölel a csend,
és árad belém,
és újjáteremt,
míg nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten,
új gyümölcs terem,
másoknak terem,
érik csendesen
erő, győzelem…
ha nem teszek semmit sem,
csak engedem, hogy szeressen az Isten.

BÁR FELFOGHATNA TÉGEDET AZ EMBERSZÍV ÉS ISMERET

A BUKARESTI JÁRVÁNYHELYZETRŐL

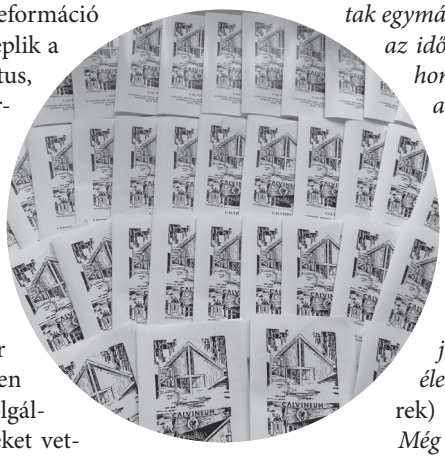

Bukarestben több éves hagyomány, hogy a Reformáció évfordulóját minden esztendőben együtt ünneplik a fővárosi protestáns felekezetek. Így a református, valamint a magyar és német evangélikus-lutheránus egyháztagok évek óta együtt imádkoznak és vesznek úrvacsorát a Reformáció ünnepe alkalmával. A járványhelyzet ellenére, az idén is így történt ez a Calvineum református templomban, október 31-én. Az ünnepi szertartás kezdetén Zsold Béla parókus lelkész köszöntötte az egybegyűlteket, majd Illyés Márton evangélikus-lutheránus lelkipásztor hirdette Isten igéjét (Luk 17,29-37). Ezt követően a gyülekezet úrvacsorára készült fel és a kiszolgáltatott sákramentumi jegyeket vették magukhoz. Áldás és elköszönés után mindenki távozott a saját otthonába. Jó volt együtt lenni, együtt imádkozni Isten hajlékában, hiszen a COVID-19 világjárvány nagyon kihatott mindennapjainkra és egyházi életünkre. A templomokat bezárták, majd újranyitásuk után a vírus gyors terjedése miatt, újabb szigorítások léptek életbe Romániában. Az egyházi élet országszerte megváltozott. Bukarestben a következőképpen nyilatkoztak erről a helyzetről az egyházak képviselői:

Az emberek általában eltávolodtak egymástól, nem találkoznak úgy mint az elmúlt években, az idős egyháztagok nagy része nem mer elindulni otthonról, főleg ha nincs ki elkísérje őket. A bátrabbak, a közép korosztály és egyes fiatalabb egyháztagok viszont, a központi szigorítások ellenére is, jönnek istentiszteletre, vesznek úrvacsorát, amelynek kiosztása a legbiztosabb körülmények között történt, betartva a püspökségi utasításokat is. A járványhelyzet bizonyára rányomja pecsétjét a bukaresti magyarok életére is, de Istenben bízva, hitünket megtartjuk itt a szórványban is, és kérjük a Jóistent, hogy minél hamarabb helyrejöjjön életünk. (Colda Juliánna és Savu Katalin presbiterek)

Még márciusban megfordult sokak fejében az a gondolat, hogy talán az emberekben megváltozik valami és többen fognak jönni templomba. Ez nem így történt, sőt leginkább a hűséges egyháztagok voltak azok, akik nem mertek templomba jönni. A sürgősségi állapot elején még lehetetőség volt a templom udvarán tartani istentiszteletet, de amikor már ezt sem lehetett, akkor a közösségi felületeken minden vasárnap közvetítettünk istentiszteletet vagy igehirdetést. Miután ismét kinyíltak a templomajtók, azt tapasztaltam, hogy akik igazán Isten igéje és a lelki közösség után vágyódtak, azok továbbra is eljöttek, legyőzve minden félelmet és akadályt. Én hiszem, hogy Isten nagyobb és erősebb mindenféle járványnál és ahol Isten Lelke van, ott nincs helye a félelemnek. (Illyés Márton ev.lp.)

Végezetül, én a Reformáció üzenetével, az újítás és változás, a megértés, a társaink gondjaira való figyelem, a hit, remény, szeretet jegyében kívánok jó egészséget a PRESBITER olvasóinak.

dr. Nagy Éva gondnok, Calvineum, Bukarest, alelnök
Brassói Református Egyházmegye Presbiteri Szövetsége

„COVID” IGEI OLVASATBAN

C = CSENDESEDJETEK EL, és tudjátok meg, hogy én vagyok az Isten! (Zsoltárok 46,11) – Amit én teszek, most még nem érted, de később majd megérted (János 13,7) – Istenünk nem ok és cél nélkül engedte ránk a Covid-19 világjárványt. Valamire egyetemesen, világméretekben figyelmezteti a mai emberiséget, teremtményeit. Mindezzel nem múlt el haragja, és keze még ki van nyújtva (Ézsaiás 5,25) – Bemászott ablakainkon a halál, betört palotáinkba (Jeremiás 9,20). Csendesedjetek hát el...

O = ORCÁJÁT KERESSÉTEK szüntelen, folyamodjatok az úrhoz, az ő hatalmához (Zsoltárok 105,4) – Oltalom a nyomorúság idején, gondja van arra, aki hozzá menekül. Jó az Úr! (Náhum 1,7)

V = VÉGÜL pedig: erősödjetek meg az Úrban és az ő hatalmas erejében! (Efézus 6,10) – Vigyázzatok, ne rémüljetek meg, mert ennek meg kell lennie, de ez még nem a vég (Máté 24,6) – Én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig! (Máté 28,20)

I = IRGALMAS és kegyelmes az Úr, türelme hosszú, szeretete nagy... nem bűneink szerint fizet nekünk (Zsoltárok 103,8; 10) – Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek (Máté 5,7). – „Senki ellen gyűlölet – mindenki iránt irgalom! Ezzel kezdődik a demokrácia” (Abraham Lincoln)

D = DICSŐSÉG a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarat (Lukács 2,14) – Dicsőségemért fékeztem magam, és nem pusztítottalak el, csak nevemért tűrtem ilyen sokáig (Ézsaiás 48,9) – Hol van a többi kilenc? Nem akadt más, aki visszatért volna, hogy dicsőítse Istent, csak ez az idegen? (Lukács 17,17-18) – Méltó vagy, Urunk és Istenünk, hogy tied legyen a dicsőség, a tisztesség és a hatalom, mert te teremtettél mindent, és minden a te akaratodból lett (Jelenések 4,11).

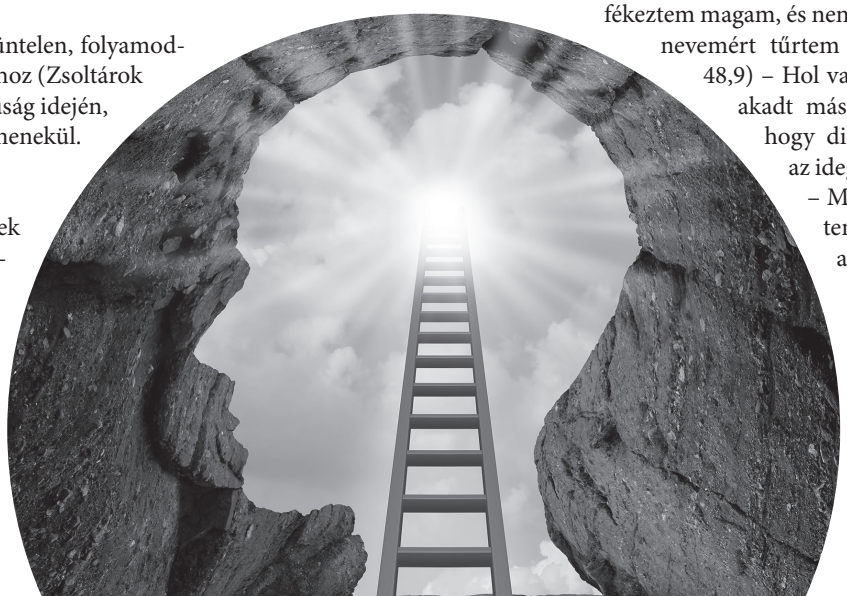

DrBL

NAPJAINK VÁNDORPRÉDIKÁTORAKÉNT...

A tervezett 70. születésnapom helyett 67 évesen – meglehetősen gyors döntéssel – nyugdíjba mentem a fasori gyülekezetből. Semmi más indoka nem volt ennek, mint hogy megértettem – ahogyan annyiszor korábban is –, Istennek más terve van velem.

Most látom igazán, amikor 5 évi evangélizációs szolgálat után a vírushelyzet megállított, hogy milyen „átgondolt terve" volt az Úrnak az 5 éven át évről-évre végzett 18-20 evangélizációs sorozattal.

Az utolsó két évben már határon túli messzi utakat nem vállaltam, legfeljebb Komáromig merészkedtem a határ túloldalán.

Gyönyörű időszak volt a csaknem száz sorozat. Ajándéknak éltem meg nemcsak a mindenütt megtapasztalt szeretetet, áldott légkört, hanem magát a lehetőséget is. Nyugdíjas lelkipásztorként vihetem a világ – teremtés óta – legnagyobb örömhírét, amely karácsony éjszakáján így hangzott: „*Ne féljetek, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában*" (Lukács 2,10 -11). - Azért a legnagyobb örömhír ez, mert két megoldatlanságra csak Jézusnál találunk szabadítást: a bűnbatyunkra és a javíthatatlan természetünkre.

2014. szeptemberében kezdtem, fasori búcsúm másnapján „itthon", Fóton az elsőt…. Majd Kisvárdára (1) vezetett az utam, és csak nyáron álltam meg minden évben. Keleten a beregdaróci (2) csendes hétvégék, nyugaton Szentgotthárd (3), északon a már említett Komárom (4), délen pedig a számunkra nagyon kedves Érsekcsanád (5), ill. Gyula (6) voltak a határállomások. Számos erdélyi utam során a legmesszebbre Székelyudvarhelyig (7) merészkedtem. A Felvidéken a Pozsony felől eső Felsőpatony (8), Kulcsodtól (9) a keleten fekvő Abaráig (10) több helyre is eljutottam. Kárpátalján szintén számos helyen megfordultam.

A teljesség igénye nélkül írom bizonyságtevő beszámolómat evangélizációs élményeimről, tapasztalataimról.

Nevetlenfaluból (11) hívott egy fiatal lelkészházaspár szolgálatra. Azt hittem, viccelnek. – Olyan falu nincs is – mondtam meggyőződéssel. – De igen! – bizonykodott a lelkipásztor, menjek és hirdessem az Igét templomukban és még Akliban (12) is. Valóban van ilyen falu, kétszer jártam ott és különleges élmény volt a kárpátaljai hívek lelki szomjúsága. Mindkétszer úgy zajlott a sorozat, hogy este már fél órával a kezdés előtt zengett az ének a templomban, kihangosítva hallhatta a falu népe a templomon kívül is a hangzó Igét.

A Felvidékről mindjárt az első időkben jött egy hívás Felsőpatonyból (8). Nem ismertük egymást a lelkipásztorral, de magnóról hallotta igehirdetésemet, és kérte, hogy feleségemmel együtt menjünk el szolgálatokra. Igyekeztek a kis templomban összegyűjteni helyből és a környékből a hallgatókat, mintegy harminc-negyvenen együtt voltunk esténként. De annyira a kezdet-kezdetén jártak, hogy a szombat délelőttre meghirdetett női összejövetelre, amelyet feleségem vezetett volna, nem mert eljönni senki. – Milyen jó hallani, hogy évek múlva ma már a tíz presbiter majdnem mindegyike újjászületett, élő hitű és hívő közösség alkotja a gyülekezet magját. Mennyi mindent vállalt az egészségében keményen megpróbált fiatal lelkész-házaspár, amíg eljutottak idáig.

Ahol jártam a szolgálatok során, rendre szoros testvéri kapcsolat alakult a lelkészekkel, és hívő presbiterekkel, vendéglátó családokkal.

Kisvárdán (1) az egyik alkalom után beszélgetést kért egy pár, akik 17 éve együtt éltek, már három gyermekük is született. Meghallották az igehirdetésből, majd megértették a beszélgetésben, hogy az együttélés nem Isten szerinti életforma. Hamarosan összeházasodtak, és engedelmességüket Isten azzal is megpecsételte, hogy feladatot adott nekik. Beregdarócon (2) kezdeményezésükkel, ill. a szabolcsbákai (13) lelkésznő és gyülekezet összefogásában a környéken élők számára évenkénti áldott csendes hétvégéket tartanak.

Fehérgyarmaton (14) a lelkipásztorral együtt fiatal férfiak ébredtek fel, akik feleségükkel együtt – reménység szerint – a gyülekezet további ébredésének a magvát képezik. Mivel minden tavaszon és ősszel is jártam azon a vidéken, megragadtuk az alkalmat, hogy baráti-testvéri „továbbképzést" tartsunk a házaspárokkal az Ige körül.

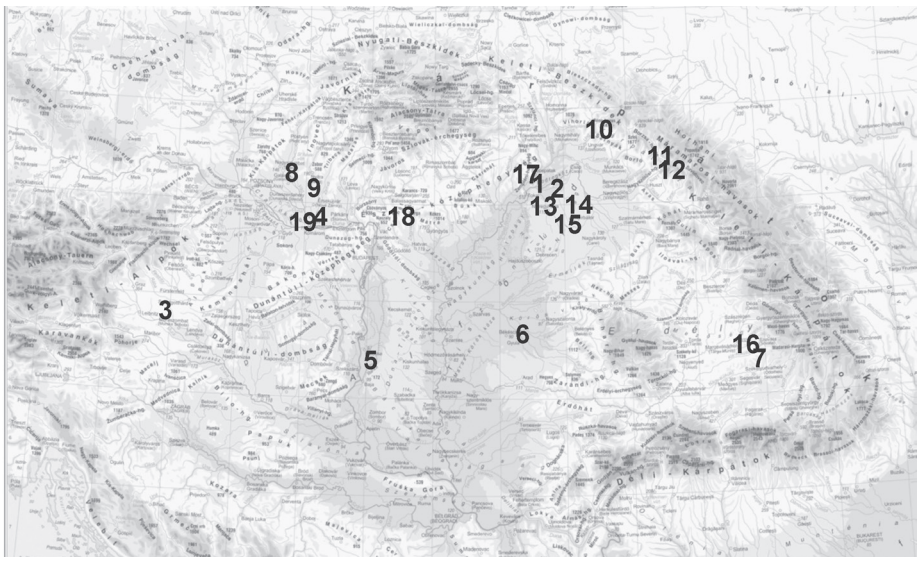

Végh Tamás
ny. lelkipásztor

(Folytatás a következő számban)

MAI PRESBITEREK

IGE A ZSEBBEN

„Ha száddal vallást teszel az Úr Jézusról, és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta Őt a halálból, megtartatol” (Róm 10,9). Ez az Ige áll egy kis lapocskán, a kabátzsebemben. Mint „felugró ablak” jelenik meg újból és újból. A számadás kényszerével gondolom át a kapott lehetőségeket a szájjal való vallástételre és az elmulasztott lehetőségek arányát. Szomorúan állapítom meg ilyenkor a mínuszos egyenleg sajnálatos tényét, de mély hálával tölt el a tudat, hogy már tizenhat évesen utolért és megérintett a megváltás ajándéka. Megértettem, szívembe zártam a szabadítás élményét, a bűnbocsánatot.

Isten stabilitást adó jelenléte az életemben kiskoromtól kísér. Az első emlékek, ahogy a nagymamával imádkozunk lefekvés előtt, a vasárnapi iskola tanításai, édesapám visszatalálása az Úrhoz. Édesanyám csendessége, Istenbe kapaszkodó élete hatással volt rám. Anyai nagyapám hívő életvitele, életének utolsó percei, imára kulcsolt keze szintén bizonyságtétel volt.

Hiteles emberek közé ágyazott be a Teremtő. A kamaszkor megtéréssel, lelki épüléssel telhetett, Végh Tamás bácsival, az ifivel a Fót-Központi Református Egyházközségben, játékkal, munkával. Felnőtt életem megalapozásaként kaptam párt az úthoz, Ildikót, aki 28 éve a feleségem, társam mindenben és három csodás gyermekünk édesanyja. Az Ő anyasága és gyermekszeretete, a neveléshez való hozzáállása, fáradhatatlan kitartása számomra az a példa, amit Isten jelenléte nélkül nem lehet kivitelezni.

33 évesen kaptam elhívást a presbiteri szolgálatra. Most már szégyellem, de erősen vonakodtam elvállalni. Nem gondoltam, az Úrnak van velem ilyen terve, azt gondoltam, a gyülekezet egyfajta presbiteri örökséget ruházna rám. Ami csak úgy száll nagyapáról apára, apáról fiúra. Abban az időben távolodóban voltam a gyülekezettől, talán Istentől is, bár el-eljárogattam templomba vasárnaponként, de életem közepén az egzisztencia, a kezdő vállalkozásom állt. Ám valami megmozdult bennem. Megelevenedtek bennem a fiatalkori élmények, az Úrral való találkozás, a rengeteg vezető és útbaigazító Ige. A „nihilizáció” megállt, és egy új irányt kaptam. A munkámat, a vállalkozásomat folytattam, csak valahogy kezdett minden a helyére kerülni. Kenyérkeresetté minősült át, amit tisztességgel igyekeztem végezni, de már nem volt a fókuszban. Boldog voltam, hogy Isten a munkatársának hívott el.

Harmadik presbiteri ciklusomat töltöm jelenleg és az elmúlt időszakot úgy tudnám összefoglalni tömören, ahogy vezető lelkészünk, Sebestyén Győző: „ jó dolog az Urat akcióban látni!”. Olyan akcióban, ahol épül és fejlődik a gyülekezet lelkiekben és épület-eszköztárban, berendezésekben egyaránt. Ebben az „akciódús” isteni közegben pici fogaskerék vagyok az Úr tervének kivitelezéséhez. Ide sorolhatom a szolgálatokat, amelyeket szívesen végzek: gyülekezetünk új óvodájának a tervezési, kivitelezési előkészületeiben való részvételt. Készséggel, örömmel írok a gyülekezeti újságba, ha kapok felkérést. Egyébként kétkezi tennivalókban is tudom szolgálni a gyülekezetet.

Imádkozom és dolgozom, ahogyan felmenőim is tették, s a napi Igék mellé kapok erőt, sokkal többet, mint remélni merem. Tudom jól, hogy a hétköznapok a presbiterségem igazi próba-terepe. Olyan pálya, ahol az Úr bölcsen terel, és a lépések szilárdsága, magabiztossága a Vele való kapcsolaton alapul. Viszont ha fáradok vagy lankad az Őrá való figyelmem, netán célt tévesztenék, megengedi, hogy előhúzzam a zsebemből az Igés lapot.

Ifj. Elek István
Fót-Ref. Egyházközség presbitere

ISTEN MINDIG ÜZEN

Katolikus családban nőttem fel. Kisgyermek koromban rendszeresen jártam templomba, leginkább azért, mert muszáj volt. Mindig is hittem valamiféle Isten létezésében, de ez a hit annak idején egész más volt, mint ahogy most gondolkodom Istenről. Nem igazán foglalkoztam Istennel, csak a mának éltem. Túl elfoglalt voltam ahhoz, hogy templomba járjak, hogy olvassam a Bibliát. Mindig volt valami, ami fontosabb volt: a tanulás, a család…

A változást az életembe egy könyv hozta el. Már ebből is látszik Isten csodálatos lénye. Mert aki ismer, tudhatja, rajongásig szeretek olvasni. És mivel Isten ismer engem, nekem adta ezt a csodálatos könyvet, amelynek a címe: A Viskó.

Sok kérdésemre választ leltem a könyv által. Miatta kezdtem el olvasni újra a Bibliát, és kezdtem el hittel imádkozni. És a legnagyobb változás ekkor következett be az életemben! Ha az ember elkezd igaz hittel imádkozni, végre megérti, meghallja Isten üzenetét.

Istentiszteletek alkalmával többször kaptam útmutatást Istentől. Például arról, hogyan tudok megbocsátani valakinek, aki mélyen megbántott. A harag teljesen fel tudja emészteni az embert. De a templomban az igehirdetés alatt mindent megértettem és végre meg tudtam bocsátani.

Vagy egy másik alkalommal a Sátán megkísértett álmomban! Megmutatta, milyen lehet az élet vele! Ami a legmegdöbbentőbb volt, hogy nem igazán különbözött a „földi” élettől. De én nem akartam hozzá tartozni! Imádkozni kezdtem Jézushoz, könyörögtem neki, hogy mentsen meg! És mikor eljött értem és megszabadított a Sátántól, a Sátán azt mondta, hogy vissza fog jönni értem. Az idő múlásával nagyon féltem, hogy mikor fog visszajönni, de nem történt semmi. De az idő múlásával azt vettem észre, hogy valami megváltozott. Megváltozott a kapcsolatom Istennel! Eltávolodtam tőle! És nem tudtam mi ennek az oka! Mígnem egy napon a templomban Tiszteletes Úr a magvető példázatát olvasta fel nekünk. És akkor értettem meg, hogy a Sátán az én szívemből is elkezdte kigyomlálni az Igét, éppen úgy, mint az útfélre esett magok esetében! Az Ige kezdett „elsorvadni” bennem. Éreztem, hogy akkor és ott ezt az Igét Isten nekem szánta! Segített megértenem, mennyire fontos, hogy rendszeresen olvassam Isten Igéjét.

Most már tudom, hogy Isten mindig is üzent nekem, mindvégig velem volt. Akkor is, amikor nem értem rá Övele foglalkozni! Utólag sok mindent megértettem. Tudom, Ő sosem hagyott magamra, mindig hitt bennem! És azt is tudta, hogy meg fogja találni a hozzám vezető utat! Hálás vagyok, hogy sikerült Neki!

Bognárné Tóth Zsuzsa
(Gyöngyösmellék)

DR. SZABÓ ZSOLT

LEHET-E KRISZTUSI A KERESZTYÉNSÉG? (3.)

Akkor hát mi a helyes keresztyénség?

Ha a keresztyénség nem koncepció, identitás, kultusz, transzcendencia, akkor vajon mi? Valamennyire persze mind a négy, de teljesen egyikkel sem azonosulhat. A keresztyénség – a szó eredeti jelentése alapján is – Krisztus követését, azaz engedelmességet jelent. A végsőkig, addig, amikor magam már nem mennék el. Percenként, a magam ellenére, és Mellette meghozott döntések százait. Általam felismert elméletek, élmények, érzések helyett engedni az Ő cselekvését, vezetését életemben. Az én megoldásaim kikapcsolását és az Övéinek való teljes átengedést. A hit pajzsának tudatos felemelését a veszélyek közepette.

A kereszténység tévútjai, félreértései annak tükrében még elkeserítőbbek, hogy Jézus mindig világosan beszélt – általában tömondatokban – és a körülötte állók általában megértették. Személyes, ismerős élethelyzeteken alapuló üzeneteket használt, és egyszerű képeket. A mai keresztyéneket nem mindenki érti. Kegyes beszédük rossz hagyományt őriz, elidegenít, elzár, falakat emel. A valódi keresztyén identitás építőkövei többek között a zörgetés, a nyitott ajtó, a szolgálat, a diakónia.

Éppen ezek miatt van szükség a keresztyén egyházra, amelyet az apostoli levelek tanúsága szerint maga Krisztus rendelt el, és aminek ő maga a feje. Aki megáll a megtérésnél, Krisztus megismerésénél, és nem tagozódik be Krisztus földi testébe, az megáll félúton, és megáll a Krisztus-követésben. A Bibliában sem az evangélium az utolsó könyv: azt még követi az egyház megszületése pünkösdkor, és az újabb eljövetelre vonatkozó prófécia, amelynek várakozásában most élünk. „Elközelített a mennyek országa” – hirdeti az evangélium. Már itt a földön eljön az Ő országa, a mennyország az Őt követőknek. Az egyháznak ezt az országot kell hirdetnie, működtetnie, polgárai számára gondoskodni a lelki szükségletekről.

Hibái ellenére, egyház nélkül elveszne a hívő életből a rendszeresség, csökkenne a tudatosság. Még inkább elvesznénk kérdéseink, fájdalmaink között. Az egyházban hirdettetik Isten igéje, amely megszólít, ott szolgáltatják ki a sákramentumokat, ott éli meg a gyülekezet, hogy egy közös testet alkot, ott von be Isten a szolgálatba, és ott éljük át, hogy – hívőként is jelentkező – bajai közt sincs senki egyedül. Az elhívás valóban mindig az egyénnek szól, de közösségben éljük meg, hogy egy test tagjai vagyunk. Az egyházban élhetjük meg ténylegesen a keresztyén közösségünket, hiszen az ember társas lény. Ott gyakorolhatjuk a diakóniát, ami nélkül minden elmélet és tanítás meddő fecsegés csupán. És az egyház a kultusz megfelelő helye is, azé, amely nem az Istennel való kapcsolatot pótolja, hanem amely megtisztítja és felemeli a szívet, hogy az be tudja fogadni Isten igéjét. Azt az Igét, amelyet közösségben hallgatni egészen más, mint egyedül: a testvérek bizonyságtétele, bátorítása fölerősíti, és a szeretet nyelvén a szívbe írja.

A Krisztus rendelése szerinti kereszténység a Krisztus-követő egyházban bontakozik ki. Ugyanakkor látni kell azt is, hogy az egyház nem válhat Krisztus személyes követésének intézményesített módjává. Azt ugyanis intézményesíteni sehogy sem lehet. Azt ki-ki kizárólag személyesen élheti át, a Vele való személyes találkozás és folyamatos kapcsolat során.

A PRESBITER KÖNYVESPOLCÁRA

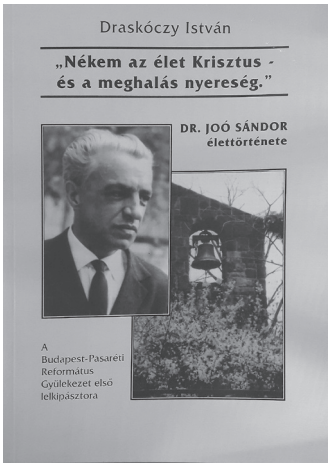

DRASKÓCZY ISTVÁN: DR. JOÓ SÁNDOR ÉLETTÖRTÉNETE

Dr. Joó Sándor, a Budapest-Pasaréti Református Gyülekezet közszeretetet kiérdemlő első lelkipásztorának lelkész barátja és tisztelője, Draskóczy István „hallatlan műgonddal és irodalmi szinten” (Gyökössy Endre) megírt élettörténete korlátozott példányszámban idén karácsony előtt magánkiadásban újra megjelenik. Az egy életre meghatározó gyerekkori hollandiai nyaralástól és ifjúkori ösztöndíjtól az 1937. évi pasaréti gyülekezet-alapítás, majd a templomépítés mozgalmas eseményein át a közösen eltöltött világháborús óvóhelyi izgalmak felidézéséig a szerző számos alkalmat megragad Joó Sándor kibontakozó, magával ragadó személyiségének bemutatására.

Élete utolsó két évtizedének története tanúsítja, hogy miért vált a pasaréti református templom a budapesti hívők egyik vasárnapi zsúfolt találkozóhelyévé.

A könyv a pasaréti református gyülekezet iratterjesztésén, a Kálvin Kiadónál illetve a 06 20 2304423 telefonszám hívásával Ajtony Artúr ref. lelkipásztornál szerezhető be 1400 Ft-os áron.

Dr. Draskóczy András

Túrmezei Erzsébet:

ÚJÉVI KÉRÉS

Láttam, Uram!
Egyik béna volt, a másik aszott, sárga…
vagy nem volt lába…
De a Te fényed hullt a betegágyra!
Hitükkel elrejtőztek Nálad,
és úgy hordozták mázsás terhüket,
a Te erőddel, mint a szalmaszálat.
És láttam szalmaszál alatt roskadókat.
Mert mázsás teher
könnyű, mint a kis szalmaszál, Veled.
De nélküled
a szalmaszál is mázsás súly lehet.
Új évbe indulok,
és nem tudom, mi vár rám.
Csak azt tudom: velem vagy, nem hagysz árván.
Csak azt tudom: utam már kijelölted.
Mint bízó gyermek, járhatok előtted.
Te mérsz ki bút, örömöt, munkát, terhet,
s irgalmad mindegyikbe áldást rejtett.
Csak egyet adj: hogy céliránt haladjak,
hogy szalmaszálak alatt ne roskadjak!
És ha szereteted mázsás teherrel
tenné próbára ezt a gyenge vállat –
segíts úgy vinni mázsás terhemet
a Te erőddel – mint a szalmaszálat!

Dr. Makrai Tibor kórházi főorvos és gyülekezeti gondnok, Mátészalka

SZEMÉLYES TALÁLKOZÁSOM A KORONAVÍRUSSAL

A koronavírus-fertőzésről szóló beszámolóra való felkérésnél első gondolatom az volt, hogy van elég bajom, leterhel ez a betegség, nem tudnám most összeszedni a gondolataimat. De aztán elém került egy bibliai Ige: *Nem halok meg, hanem élek és hirdetem az Úr tetteit* (Zsoltárok 118,17).

Most, a vírusos fertőzésből lassan gyógyulva látom, hogy az Úr beteljesítette ígéretét, megtartotta életemet, ezért az Ő nagy tetteit (gyógyítását ,szabadítását) el kell mondanom.

A koronavírus járvány első hulláma után a munkahelyen visszaálltunk a rendes munkarendre, fogadtuk a betegeket és elláttuk őket. Bár a virológusok figyelmeztettek bennünket, hogy a járvány jelenleg takaréklángon ég: „most füstöl az avar, amit a figyelem lanyhulásával a szél lángra lobbanthat, és akkor simán leég az erdő".

Aztán a nyár végén a járvány második hulláma fellobbant, az erdő kigyulladt. Két nagyobbik fiunk is átesett a betegségen szeptember közepén szaglás-ízlelés vesztés tüneteivel. A betegek ellátásánál figyelni kellett, hogy ne kerüljön be COVID-gyanús eset a kórházba, ugyanakkor, akinek szükséges bejutni vizsgálatra, az bejöhessen. Aztán szépen kezdett emelkedni az esetszám, 1-2 COVID-pozitív eset is bekerült, ezután fertőtleníteni kellett, a kontaktokat megfigyelni.

A gyülekezeti alkalmakat próbáltuk bővíteni, a gyermekórákat két csoportra bontva, hétközi bibliaórákat több kisebb csoportban tartottuk, kislétszámú találkozásaink voltak, vasárnapi istentiszteleti alkalmaink is bontva folytatódtak.

Aztán berobbant a járvány, egyre több beteg lett. Egyik betegünktől én is elkaptam a fertőzést, feleségemnek és kisebb gyermekeimnek is továbbadtam. Rossz közérzet, szaglás-, ízérzés vesztés, láz, köhögés, nagyfokú gyengeség voltak a tüneteim. Otthoni kényszerpihenő, fekvés, kiszolgáltatott helyzet következett. Orvosként különösen nehéz ezt megtapasztalni, de a későbbiekben betegeink profitálhatnak belőle (empátiás készségünk javulhat). Sok segítséget kaptunk gyülekezeti tagjainktól, kollégáktól, ismerősöktől a bevásárlások, ételkészítés, telefonos, e-mailes érdeklődés területén. Jó volt megtapasztalni, hogy ebben a helyzetben terheinket most mások hordozzák, imádkoznak értünk. Nem csináltam semmit, mert gyenge, erőtlen voltam, a betegség eluralkodott rajtam. *Most megnyugoszom, most elpihenek, békén, szabadon, mint gyenge gyerek, és nem teszek semmit sem, csak engedem, hogy szeressen az Isten* (Túrmezei Erzsébet). Medicus curat, Christus sanat (Az orvos kezel, Krisztus gyógyít). Ezt éltem át.

Most már jobban vagyok, feleségem is láztalan, erősödik, hálásak vagyunk az Úr megtapas ztalt segítségéért, a meghallgatott imádságokért, az emberi eszközökért! Soli Deo Gloria!

Dávid éneke: *Az Úrhoz kiáltok, aki dicséretre méltó, és megszabadulok ellenségeimtől. Mert körülvettek a halál örvényei, pusztító áradat rettent engem. A sír kötelei fonódtak körém, a halál csapdái meredtek rám. Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, kiáltottam az én Istenemhez. Meghallotta hangomat templomában, kiáltásom fülébe jutott* (2Sámuel 22,4-7).

NEHÉZ KÉRDÉSEK – IGEI VÁLASZOK

Kérdés Szűcs Ferenc professzor úrhoz: Mit jelent a halottakért való megkeresztelkedés?

Nemrég olvastuk a bibliaolvasó kalauz szerint az 1 Kor 15,29-ben: *„Különben mi értelme van annak, hogy a halottakért megkeresztelkednek?"*

Mit jelent a halottakért való megkeresztelkedés?

Én a szövegösszefüggésből arra jutottam, hogy Pál apostol ebben a részben a halottak feltámadásáról beszél, és közvetlenül ez után a talányos mondat után rátér arra, hogy milyen szenvedéseket kellett már kiállniuk. Ebben a gondolatmenetben a halottakért megkeresztelkedni arra utal(-hat), hogy a halottak azok a mártírok, akik hitükért a halált is vállalták. Ha ezek a mártírok annyira biztosak voltak a boldog feltámadásban, hogy hitükért a szenvedést és a halált is vállalták, akkor az ő példájuk biztat arra, hogy érdemes megkeresztelkedni.

A 19. versben mondja Pál, hogy „Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk." A ránk váró szenvedések inkább elriasztanának a Krisztus-követéstől, de a mártírok halálig való hűsége bátorít a keresztség felvételére.

Vagy egészen más ennek az igeversnek a magyarázata?

Köszönöm, ha megosztod velem gondolataidat, s ha érdemesnek tartod, a Presbiter olvasóival is.

Viczián Miklós
az MRPSz ügyv. elnöke

SZŰCS FERENC PROFESSZOR ÚR VÁLASZA:

Az 1Kor 15,29 az egyik legvitatottabb és legnehezebben értelmezhető helye az Újszövetségnek. Egy magyarázó több mint hatvan féle kísérletet talált erre az egyháztörténet során. Ezek közt van az általad is említetthez közelálló magyarázat, amely a görög hyper (ért-,miatt) prepozíciót a halottak felett-nek fordítja, azzal a feltételezéssel, hogy itt a mártírok sírja feletti keresztelkedésről van szó. Nyelvtani szempontból ez nem tűnik túl meggyőzőnek. Mások, a mártírok vonzó példájára megkeresztelkedőkre gondolnak. Talán a legvalószínűbb lehet olyan gyakorlatra való utalás, amely a katechézisben résztvett, de még a megkeresztelkedés előtt elhunytak helyett megkeresztelkedő családtagra, barátra vonatkozna. Pál sem nem kifogásolja, sem meg nem erősíti ezt a gyakorlatot, de felhasználja annak megerősítésére, hogy a keresztségben Krisztus halálába és feltámadásába keresztelkedünk. Ha Krisztus nem támadott fel, akkor értelmét vesztené a keresztség sákramentumának kiszolgáltatása is. Hozzátehetjük, hogy a mai vallásfelekezetek közül az amerikai mormon vallás gyakorolja az ősökért való megkeresztelkedést.

VÁCZI GÁBOR

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL

SZEPTEMBER

• 14-én készítette elő előző lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

• 26-án presbiteri konferenciát tartott Szövetségünk Baranyai Egyházmegyei Területi Szervezete Kétújfaluban. A téma „Az adakozás" volt.

OKTÓBER

• 17-én presbiteri konferencia és területi közgyűlés volt a Pécs-Kertvárosi Egyházközség templomában. A téma „Isten igéjének ereje" volt.

• 28-án reformációi körlevelet küldtünk ki tagjaink részére.

A szerkesztőbizottság következő ülésének időpontja: 2021. január 11. (hétfő).
Megjelentetésre szánt írásaikat 2021. január 4-ig kérjük megküldeni
Szövetségünk elérhetőségeire: szerkesztoseg@presbiter.hu vagy M.R.P.Sz. 1092 Budapest, Ráday utca 28. címre.

NOVEMBER

• 4-én szerkesztő bizottsági megbeszélés volt – online.

• 6-án elnökségi és tanácsadó testületi ülést tartottunk – online.

• 13-án megtörtént Szövetségünk törvényszéki visszaalakítása vallási egyesületről civil egyesületté.

• 16-án készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

A PRESBITER 2021. évi szerkesztő bizottsági üléseinek tervezett időpontjait az alábbiakban közöljük. Megjelentetésre szánt írásaikat kérjük legalább 1 héttel ezen időpontok előtt megküldeni a szerkesztoseg@presbiter.hu e-mail címre. Köszönjük.

- 2021. január 11.
- 2021. március 1.
- 2021. április 19.
- 2021. július 12.
- 2021. szeptember 13.
- 2021. november 15.

KÖZLEMÉNY

Szövetségünk Elnöksége és Gazdasági Bizottsága döntött a 2021. évi tagdíj minimális mértékének és az előfizetési díjnak az összegéről. A tagsági díj 2000 Ft, a belföldi előfizetési díj 3000 Ft/pld. összegben került meghatározásra.
Esetlegesen hátralékban lévő testvéreinket ezúton is kérjük az összegek utólagos befizetésére!

KÖSZÖNET ÉS KÉRÉS

Szövetségünk ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik 2018. évi személyi jövedelemadójuk 1%-ával Szövetségünket támogatták. Ez 2019-ben 68.213 Ft bevételt jelentett, melyet a tagjainknak kiküldött levelek postaköltségeire használtunk fel.
Egyúttal kérjük, hogy a másik, az egyházaknak felajánlható összeggel a **MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ-at** szíveskedjék támogatni.
A kedvezményezett technikai száma: **0066**
Ha ez utóbbi nyilatkozat az elmúlt év(ek)ben benyújtásra került, azt a továbbiakban nem szükséges újból benyújtani.
Papír alapú bevallás esetén a borítékot ne felejtse el leragasztani és a leragasztásnál aláírni. Mind magunk, mind egyházunk nevében ezen adományát is nagyon szépen köszönjük.

LEVÉL A FELELŐS SZERKESZTŐNEK – Dr. Békefy Lajos teológus úrnak

Kedves Lajos!

Igazán jólesik, hogy dr. Ötvös László jubileumi köszöntőjében egykori brüsszeli kiállításunkra is kitérsz. Mindemellett, sajnos helyreigazítást kell eszközölnöm.

A vonatkozó bekezdésben azt írod, hogy: „A brüsszeli EU-központban magyar Bibliakiállítás." Ez sem volna kevés, a valóság viszont az, hogy az EU összes országának minden nyelvén megjelent első bibliakiadást kiállítottuk, nem egy esetben eredeti vagy hasonmás változatban. Ilyenformán a maga nemében páratlan európai bibliakiállításra került sor első ízben, dr. Hermán János és Antal János volt külügyi előadótanácsos szervezésében.

Nos, ezen a rangos eseményen vett részt a drága és párját ritkító Ötvös László bibliatudós és bibliakiadó. A kiállítást Hans-Gert Pöttering akkori EP-elnök nyitotta meg.

Együtt emelve poharam a 90 esztendős „Laci bácsira", szeretettel küldöm jókívánságaimat:

Nagyvárad, 2020. szeptember 20.

Tőkés László

TARTALOM

JÉZUSBAN ÉLNI HÁLAADÁSSAL 2
MÁRIA ÉS A VÁRATLAN TERHESSÉG 3
APROPÓ 4
A FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK HATÁROZATA .. 4
DRÁGA ADVENT 5
KARÁCSONYRA KÉSZÜLVE? 5
CSILLAGFÉNYES KARÁCSONYT 6
KARÁCSONYI GONDOLATOK KÁRPÁT-ALJÁRÓL 7
AKARATOS SZERETET 7
KARÁCSONYI KÉPESLAP ZILAHRÓL 8
MIT JELENT NEKEM 2020-BAN KARÁCSONY? 8
AUGSBURGI KÉSZÜLŐDÉS 9
FAHASÁBBÓL FÁKLYA 10
VALLOMÁS A PRESBITERI SZOLGÁLATRÓL 11
INTERJÚ SZILÁGYI SÁNDORRAL 12
PRESBITEREK EGYHÁZUNKÉRT 13
„EZ A LÁNGBUZGALMÚ FÉRFIÚ MEGELEVENEDŐ CSONTOKRÓL BESZÉL" ... 14
ISTEN HÁTA MÖGÖTT 14
SZEMÉLYES TALÁLKOZÁSOM A KORONAVÍRUSSAL 15
A BUKARESTI JÁRVÁNYHELYZETRŐL ... 16
„COVID" IGEI OLVASATBAN 16
NAPJAINK VÁNDORPRÉDIKÁTORAKÉNT... ... 17
IGE A ZSEBBEN 18
ISTEN MINDIG ÜZEN 18
AKKOR HÁT MI A HELYES KERESZTYÉNSÉG? ... 19
A PRESBITER KÖNYVESPOLCÁRA 19
SZEMÉLYES TALÁLKOZÁSOM A KORONAVÍRUSSAL 20
NEHÉZ KÉRDÉSEK - IGEI VÁLASZOK 20
SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL 21
NAGYBÁNYA: „JÖJJETEK, MERT MÁR MINDEN KÉSZEN VAN" 22
DR. ADORJÁN GUSZTÁVRA EMLÉKEZÜNK ... 22
A TANÍTÓ TANÍTVÁNY HAZAÉRKEZETT ... 22
EURÓPA ELSŐ KERESZTYÉN GYÜLEKEZETE: FILIPPI 23

PRESBITER

A Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben öt alkalommal.
A szerkesztőbizottság tagjai:
Apostagi Zoltán, dr. Kelemenné Farkas Márta, dr. Kis Domokos Dániel, Margit István, dr. Szabó Zsolt, dr. Szilágyi Sándor, Váczi Gábor, dr. Viczián Miklós.
Felelős szerkesztő és laptervező: *dr. Békefy Lajos Ph.D.*
Felelős kiadó: *dr. Viczián Miklós.* Tördelés: *Kerti Tibor.*
Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség irodája. Tel.: (20) 250-1428. E-mail címünk: **szerkesztoseg@presbiter.hu.** A lap e-mail-ben írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 3000 Ft, Európa országaiba 5000 Ft, a tengeren túlra 6000 Ft. Az előfizetési díj csekken vagy átutalással fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641", Budapest.
Lapunk fenntartását szolgáló adományaikat is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében! Készítette a Rózsa Nyomda Kft.
Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!
ISSN 2061-4632 (nyomtatott),
ISSN 2061-4640 (online)
Szövetségünk honlapjának címe: www.presbiteriszovetseg.hu
A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!
Egy példány ára: 500 Ft vagy 2 euro

Dr. ADORJÁN GUSZTÁVRA EMLÉKEZÜNK

Biró László testvérünk által küldött nekrológ vers a nemrégiben elhunyt tiszántúli főgondnok emlékére

NAGYBÁNYA: „Jöjjetek, mert már minden készen van” (LK 14,17)

A Nagybányai egyházmegyében 2020. szeptember 19-én egyházmegyei presbiteri konferenciát tartottunk Nagybánya-Újváros templomában.

A konferencia Gellén Sándor, egyházmegyei esperes igehirdetésével kezdődött , aki Pál apostoltól az 1Kor 4-9 verseket olvasta, és a 9. verset magyarázta az egybegyűlteknek. Az esperes kiemelte Isten hűségét, aki szereti az engedelmes embereket, aki meg akar tanítani bennünket arra, hogy legyünk hűségesek mindahhoz, amit Ő adott nekünk. Tudunk-e, akarunk-e hűségesek lenni az Isten házában elmondott presbiteri eskünkhöz?

Tasnádi András Zsoltnak, a helyi gyülekezet lelkipásztorának köszöntő szavai után Lakatos Nella, az egyházmegye presbiteri szövetségének elnöke üdvözölte a megjelenteket.

Lovász István, a Máramarosszigeti egyházközség lelkipásztorának előadása az úrvacsora évéhez kapcsolódik, a címe: Miért (nem) úrvacsorázunk ? Sokszor elhangzik, hogy méltatlanok vagyunk arra, hogy Krisztus testét és vérét magunkhoz vegyük, de nem az a kérdés, hogy ki méltó rá, hanem ki hogyan járul az Úr asztalához.

A konferencia záró áhítatát Nagybánya-Újváros beszolgáló lelkipásztora, Pop Péter Ádám végezte a Fil 1,27-30. alapján, kiemelve, hogy valódi keresztyénként ne dicsekedéssel hívjuk fel magunkra a figyelmet, hanem tetteink bizonyítsák, hogy gyülekezeteink példaképei vagyunk hitben, buzgóságban, szeretetben, hűségben.

Lakatos Nella

Reményik Sándor: Az orvos

Egy képet láttam drága, öreg úrnak
S nagy orvosnak a szobája falán:
„Jézus, az Orvos.”
Ül az ágyszélén szelíd-komolyan.
Az ágyban fekszik egy beteg leány.

Csak ül és fogja a leány kezét
És néz rá hosszasan,
Tekintetében gyógyító erő,
Áldás és béke van.
A nagy orvos, a drága öreg úr
Azóta elpihent.
De emlékéből, mint a fali képből
Sugárzik az erő
S leszáll a szívemre a csend.

Ő ama názáreti örök Orvos
Hű követője volt.
A beteg fölé szívével hajolt.
Nem mondotta sokat:
Uram, Uram.
De: „Aki cselekszi az én igémet” -
Az velem van.

És én most minden igaz orvos arcán,
Ki szeretettel fogja meg kezem,
Az ő arcát s az örök Orvos arcát
Felismerem.

(Id. dr. Imre József emlékének
1934. október 13.)

A TANÍTÓ TANÍTVÁNY HAZAÉRKEZETT

Lapzárta után kaptuk a megrendítő hírt, hogy **dr. Szűcs Ferenc** lelkipásztor, teológiai tanár, Szövetségünk teológiai tanácsadója, népes családjának derűs pásztora életének 79. évében hazatért mennyei Gazdájához. Éveken át volt konferenciáink igehirdetője, előadója, a *„Nehéz kérdések – igei válaszok”* rovat válaszadója. Nemrég még megküldte eligazító válaszát a „mit jelent a halottakért való megkeresztelkedés” kérdésre. Szívünkben úgy él, mint az alázat, a hit és a humor embere. Sokkönyves tudósként is alázatos maradt elhívó, megbízó Ura előtt, ezért tudott mindig az Ige és a református hitvallások mélységesen mély kútjából, forrásából nemzedékeket tápláló tiszta forrásvizet meríteni. És adni tovább a szent tudományra vágyódó ifjú szíveknek, lelkésznemzedékek szélsőségektől mentes tanítójaként. Gondolkodásban, fogalmazásban, igehirdetésben és tanításban, írásaiban, könyveiben, előadásaiban az egyszerűség, a világosság, érthetőség jellemezte. Ebben is igyekezett példázatokban tanító megváltó Jézusát követni. Nem lehetett úgy mellette lenni, hogy humora olykor fanyar, máskor sziporkázó kóstolójából ne részesült volna az ember. A halálig tanulva tanító, köztiszteletben álló bölcs Testvértől abban a reménységben köszönünk el, és áldjuk Érte talentumot adományozó Urunkat, hogy ott a mennyeri katedránál, a Közbenjáró Krisztus lábainál teljesedhet be istenes tudományra szomjas lelke, mert *„amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, azt készítette el Isten az őt szeretőknek”* (1Kor 2,9). **Dr. Szűcs Feremc munkásságát méltató megemlékezések olvashatók egyházunk honlapján:** www.reformatus.hu, és Szövetségünk honlapján is: www.presbiteriszovetseg.hu *„Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg”* (Jelenések 14,13).

(drbl)

HÁLAADÁSUNK

Hálát adunk azokért, akiktől az elmúlt hat évben búcsút vettünk és azokért is, akikkel továbbra is együtt munkálkodhatunk Isten országa építésében, a Magyar Református Egyház közösségében. Köszönjük azoknak a testvéreknek, akik további megbízatást kaptak Urunktól a következő évekre, és imádkozunk a most újonnan megválasztott tisztségviselőkért is. Reméljük, hogy a következő évben lehetőségünk nyílik a velük való személyes találkozásra, valamint az együtt-munkálkodásra is.

DR. BÉKEFY-RÖHRIG KLAUDIA

PÁL APOSTOL NYOMÁBAN – BIBLIÁVAL A KÉZBEN (XI.)

EURÓPA ELSŐ KERESZTYÉN GYÜLEKEZETE: **FILIPPI**

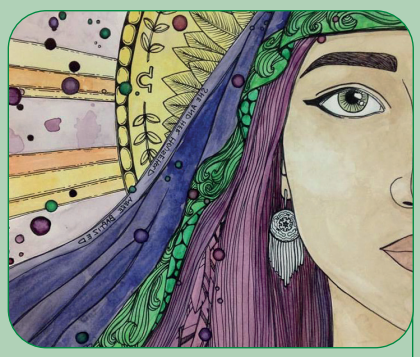

Csodálatos üzenetek hullámzanak felénk Pál harmadik missziói útjának minden pillanatából, miként az Égei-tenger égkék hullámai, Az Apostolok Cselekedetei 16. fejezetének 11-40 versében. Miután elhajóztak Tróászból, Szamotrakéba mentek, másnap Neapoliszba, s onnan érkeztek meg Filippibe, Makedónia vidékének római településébe. És itt aztán megpörgette a Lélek az eseményeket. Néhány nap alatt (16,12) tanúi lehetünk az evangélium világhódító útra indulásának. Milyen különös, abból a városból, amit a fegyverrel világokat hódító Nagy Sándor, az ókor egyik legjelentősebb hadvezére és uralkodójának apja, Fülöp király alapított.

Érdekes, hogy a keresztyén térítő missziót Pál legtöbbször zsinagógákban folytatta, *épített bizonyos értelemben ősei egyistenhitére.* Filippiben is ezt tette, hiszen szombaton ment ki Szilásszal együtt a városkapun kívülre, mivel nem volt zsinagóga, de a csekély számú izraelita ott imádkozott a folyó mellett. Hozzájuk lépett Pál és szólt az asszonyokhoz (16,13). Open air, szabadtéri igehirdetés volt ez. A hallgatóságban volt Lídia, a Thiatirából származó istenfélő asszony. Kereskedő, bíborárus volt. Úgy fogalmaz Lukács, a történet leírója, hogy az *„Úr megnyitotta a szívét”* (16,14). Az Úr az első európai megtérőnél felhasználta zsidó vallásosságát, hiszen a hitnek magvacskái (Kálvin) már megvoltak benne, amit az istenszomjúság jelzett. Valahogy nem volt elég a vallásosság neki. Megnyitott szívvel figyelt Pál Krisztus-bizonyságtételére, s megtörtént a nagy csoda: *a vallás világából átlépett az Úr kegyelméből az élő hit világába.* Földi értelemben megvolt mindene, gazdag volt, csak éppen a lelkének hiányzott Krisztus. És azon a szombatnapon átadta szívét az Úrnak. Nem csak szívét adta át, hanem egész házát, háza népével együtt. Lídia bíborárus asszonynál alakult meg *Európában az első házi gyülekezet, és az első családi gyülekezet.* Hány (gazdag) mai házból, otthonból csak egy Valaki hiányzik, Krisztus! Hogy a lakás tényleg otthonná válhasson. Ahol pedig Ő jelen van a megnyitott szíveken keresztül, sem gazdagságban, sem szegénységben nem a hiányérzeté az elsőség, hanem a Krisztusban való bőségé vagy éppen az elégé, a megelégedésé, a hálaé. De jó ilyen mindent kipótoló hittel végezni a presbiteri szolgálatot!

Másik alkalommal ismét az imádkozás helyére készült menni Pál és Szilász, amikor egy szolgáló leányka jött szembe velük, akiben tisztátalan jövendőmondó lélek volt. Jósnőként nagy hasznot hozott gazdáinak. S bár tisztátalan lélek volt benne, de felismert és kimondott valamit: *„ezek az emberek a magasságos Isten szolgái, akik az üdvösség útját hirdetik”* (16,16-18). A tisztátalan lélek csak féligazságot mondatott ki vele. Ez volt és maradt a jóslás, jövendölés átka: csak féligazságokat közölnek az ilyenek. Márpedig a féligazság teljes hazugság. Az üdvösség útjáról szólt a leányka, aki csak azt nem tudta kimondani, hogy ez az út az Úr Jézus Krisztus. Pál kellett ahhoz, hogy a féligazságot mondató tisztátalan lelket, ami a tisztán látást homályosította el, kiparancsolja belőle (16,18). Látóvá tegye. *Európa szellemi megtisztítása, a féligazságok, teljes hazugságok kiűzése akkor és ott, Filippiben, Pál bizonyságtételével kezdődött.* De nagyon kellene ma is ilyen páli lelkület, amikor tv-ben és újságban dívik a horoszkópok, a jövendőmondások, szellemi tisztátalanságok piaca. Jézus Krisztus nevében a presbiterek, a hívő keresztyének lehetnek ma is a teljes Igazság bizonyságtevői.

És végül a híres börtönjelenet (16,25kk). Különös istentiszteleti helyszín és időpont! Éjféltáj, belső börtön, ahol ezek *a misszionáriusok templommá szentelték a börtönvilágot imádsággal és énekléssel.* Az Isten magasztalását hallgatták a foglyok. Valóban nagy, földet-lelket rengető dolog történt ott a filippi börtönben. Nem csak a börtönőr megtérése, a végrehajtó római hatalom egyik kiszolgálójának a megtérése került napirendre, *hanem egy egész világ megrendítésének az első jele, eseménye dübörgött át győzedelmesen a lelkeken: az evangéliumi világmisszió születésének lenyűgöző pillanatai voltak azok.* Erre a nagy és jövőépítő földindulásra Isten képes csak az Ő ügyéért. És a gyümölcsök is rendkívüliek ezen a rendkívüli világmissziós istentiszteleten: a börtönőrt visszatartja Pál az öngyilkosságtól, a rabokat a szökéstől (16,28-30). A hivatalnokból cselekvő keresztyént formál az éjféli istentisztelet nyomán Urunk. *„Mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek?”* – Amikor a rabok őre felismeri, hogy ő az elveszett ember, a rab, a megkötözött, s aki az igazi szabadságra vágyódik. Ez maga az egzisztenciális földrengés és változás az életében, s minden megtérésben. *„Higgy az Úr Jézusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe”* (16,30-31). A változás, az üdvösség gyümölcsei azonnal megjelentek a börtönőr életében: kimosta a kaloda okozta sebeket Pálnál és Szilásznál, házába vitte őket, asztalt terített nekik. Örvendezett egész háza népével együtt. *Az első európai diakóniai otthon!* A lelki, testi gyógyítás helye lett a börtönőr filippi háza.

ÁLDOTT, KRISZTUSBAN BÉKÉS, ŐÁLTALA OLTALMAZOTT KARÁCSONYT KEDVES OLVASÓINKNAK!

A jászolbölcső hatalma és dicsősége

Ennek a világnak az erősei és hatalmasai számára csak két olyan hely van, ahol elvesztik a kedvüket, amitől lelkük mélyén félnek, és szégyenkezve kitérnének előle, ez pedig Jézus Krisztus jászolbölcsője és keresztje. A jászol közelébe egyetlen hatalmaskodó ember sem kíván odalépni, még az oly' hatalmas Heródes sem merte ezt megtenni. A jászolbölcső közelében ugyanis meginganak a trónok, összeomlanak a hatalmasok, semmivé lesznek a fenséges urak, mivel Isten a szegények pártján áll, ezért még a gazdagok is semmivé lesznek. Ennek az az oka, hogy Isten a szegényekkel és az éhezőkkel van, s megelégíti őket, de a jóllakottak üres kézzel mennek el onnan. Mária, a Szűz előtt, Krisztus jászolánál, azaz Isten színe előtt a mélységben az erős összeomlik, semmi joga, semmi reménye nem marad, hiszen megítéltetett… Tisztáznunk kell magunkban, pontosan a jászolbölcső láttán, hogy miként gondolkodunk a jövőben arról, mi is az igazán nagy és mi az igazán kicsiny az emberi életben… Ki az közöttünk, aki igazán ünnepli karácsonyt? Az, aki a jászolbölcsőnél letesz mindent: erőt, hatalmát, de odatesz minden tiszteletet és megbecsülést is, minden hiábavalóságot és gőgöt ott tud hagyni, minden akaratosságát ottfelejti, aki odaszegődik a megalázottakhoz, s engedi, hogy Isten legyen valóban az egyedüli nagyság. És aki képes felfedezni a jászolbölcső Kisdedében Isten dicsőségét, amint az a mélységben és egyszerűségben tisztán felragyog.

(Forrás: D. Bonhoeffer – drbl ford.)

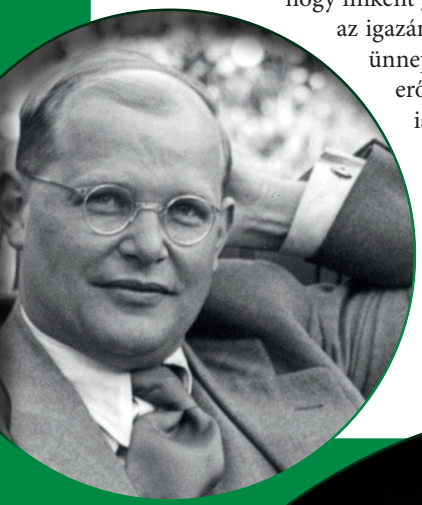

Te vezettél át minket az idők viharain

KÁLVIN Ó- ÉS ÚJÉVI IMÁJA

ÓÉV

Istenünk, jó Atyánk, ez az év lassan véget ér. Sok mindent tapasztaltunk, megéltünk, némi öröm is adódott utunkon. Mindent hálásan vettünk szent kezedből. Adódott fájdalom és szenvedés is, betegség és gyász is a múló napokban. De nem törtünk össze, el tudtunk mindent viselni. Hálával telt szívünkkel mondjuk: Te vezettél át minket az idők viharain. Hálaadásunk közben sem feledkezünk meg testvéreinkről: azokról, akik éheznek és fáznak, akik fenyegetések és üldözés között élnek, akiknek az életét erőszak veszi körül. Erősítsd meg őket, Urunk, nehogy elveszítsék hitüket, de megőrizhessék bizodalmukat Tebenned, és új reménységet kapjanak. Engedd Urunk, hogy emberséget tapasztaljanak, s felfedezhessék szeretetedet. De könyörgünk azokért is, akik a baj és erőszak okozói: fedezzék fel szeretetedet, s így hagyják el gaz cselekedeteiket. (ford. Drbl)

ÚJÉV

Jó Atyánk, előttünk az ismeretlen újesztendő. Bizonyára jót és szépet, meg rosszat és nehézséget is hoz majd. Erősítsd meg kérünk hitünket afelől, hogy mindazzal, ami vár ránk, javunkat akarod. Tégy bizonyossá, hogy semmi sem szakíthat el minket szeretetedtől. Hiszen az elmúló esztendőben is megtapasztaltuk szeretetedet, ezért tekintünk bízó hittel az újesztendőre is. Hálával nézünk vissza, reménnyel fordulunk előre. S ami eközben szívünket és elménket betölti, azt mind Eléd hozzuk, és közösen kérünk Téged így: Mi Atyánk, aki a menyekben vagy…". (ford. Drbl)